

**PIEKSÄMÄEN KAUPUNGIN
TALOUSARVIO VUODEKSI 2018
SEKÄ
TALOUSSUUNNITELMA
VUOSIKSI 2019 – 2020**

SISÄLLYSLUETTELO

1	LÄHTÖKOHDAT	1
1.1	Yleinen taloudellinen tilanne	1
1.2	Kuntatalouden tilanne	1
1.3	Kaupungin taloudellinen tilanne	2
1.4	Toimintaympäristön muutokset	2
1.4.1	Väestö	2
1.4.2	Työpaikat ja työllisyys	4
2	YHTEENVETO VUODEN 2018 TALOUSARVIOSTA JA TALOUSSUUNNITELMASTA 2019 – 2020	6
2.1	Lähtökohdat	6
2.2	Talouden tunnuslukuja	7
2.3	Vertailut	8
2.4	Tuotto- ja kululajijakauma	8
2.5	Rahoituslähteet ja käyttö	11
3	TALOUSARVION RAKENNE JA SEURANTA	13
3.1	Rakenne	13
3.2	Sitovuus	13
3.3	Sisäinen valvonta ja riskien hallinta	13
3.4	Täytäntöönpano	14
3.5	Seuranta	14
3.6	Konsernitavoitteet	14
4	TULOSLASKELMA	16
5	RAHOITUSLASKELMA	17
6	TALOUSARVIOYHTEENVEDOT	18
7	KÄYTTÖTALOUSOSA	
	Vaalitoimi	21
	Yleishallinto	22
	Elinkeinoelämän kehittäminen	24
	Tietohallinto	25
	Perusturvan hallinto- ja ostopalvelut	26
	Ikääntyvien palvelut	28
	Vastaanotto- ja sairaalapalvelut	30
	Perhepalvelut	32
	Kasvatus- ja opetuspalvelujen hallinto	34
	Varhaiskasvatus	36
	Esiopetus, perusopetus ja nuorisotoimi	38
	Lukiokoulutus	41
	Kulttuuri- ja vapaa-aikalautakunta	43
	Tekninen lautakunta	45
	Tila-, ruoka- ja siivouspalvelut	47
8	INVESTOINTIOHJELMA VUOSILLE 2017 - 2019	49

1 LÄHTÖKOHDAT

1.1

Yleinen taloudellinen tilanne

Valtiovarainministeriön syyskuussa julkaiseman talouskatsauksen mukaan maailmantalouden myönteinen vire on vahvistunut kuluvan vuoden aikana. Talouskasvua ylläpitävät erityisesti nousevat taloudet, mutta myös teollisuusmaissa kasvu vahvistuu. Maailmantalous kasvaa 3,5 % kuluvana vuonna 2017. Kasvu kiihtyy 3,7 prosenttiin ensi vuonna ja 3,8 prosenttiin v. 2019.

Suomen ulkomaankauppa on piristynyt alkuvuonna sekä viennin että tuonnin molempien kasvettua. Ulkomaankaupan virkoamiseen on vaikuttanut ennen kaikkea myönteinen talouskehitys Suomen vientimarkkinoilla alkuvuodesta.

Tänä vuonna kotitalouksien ostovoiman kasvu ylläpitää yksityisen kulutuksen kasvua. Ostovoimaa vahvistaa käytettävissä olevien reaalitulojen lisääntyminen yli kahdella prosentilla, sillä inflaatio kiihtyy vain vähän energian hintojen maltillisen kehityksen seurauksena. Yksityisen kulutuksen kasvua tukee myös työllisyyden koheneminen. Vaikka yksityisen kulutuksen kasvu hidastuu kuluvan vuoden loppua kohden, se yltää tänä vuonna 2,4 prosenttiin.

Talouden tuotanto kääntyi viime vuonna neljän supistumisvuoden jälkeen 1,6 prosentin kasvuun. Kasvu nopeutui selvästi alkuvuonna, sillä koko talouden arvonlisäys oli kuluvan vuoden ensimmäisellä vuosipuoliskolla 4 % suurempi kuin vuosi sitten. Talouskasvu perustui monen toimialan tuotannon lisääntymiseen, sillä kaikkien päätoimialojen arvonlisäys oli kohentuneesta kotimaisesta ja kansainvälisestä kysynnästä johtuen edellisvuotista suurempaa. Alatoimialoistakin vain julkinen palvelutuotanto sekä energiahuolto supistuivat (julkisen talouden sopeuttamistoimien ja lämpimän talven seurauksena). Tuotannon kehitys oli siten edellisestä vuodesta poiketen muunkin kuin rakennustoiminnan varassa. Monen toimialan tuotanto on edelleen finanssikriisiä edeltänyttä tasoa alempana, mutta merkittävimpiä poikkeuksia ovat kemianteollisuuden, kiinteistöalan ja liike-elämän palveluiden arvonlisäykset

1.2

Kuntatalouden tilanne

Kuntaliiton hallitus on elokuussa todennut, että kuntatalouden tila on viime kuukausina edelleen kohentunut piristyneen yleisen talous- ja verotulokehityksen sekä kuntien oman menokurin myötä. Erot kuntakentän sisällä ovat kuitenkin suuria ja talouskasvun voimistuminen saattaa jopa lisätä niitä. Kunnat jatkavat taloutensa sopeuttamista kuluvana vuonna ja hallitusohjelman mukaisten sopeutustoimien arvioidaan vahvistavan kuntataloutta. Toisaalta väestön ikärakenteen muutoksesta johtuva palvelutarpeen kasvu kuitenkin lisää paikallistason hoito- ja hoivamenoja.

Kuntaliiton hallitus arvioi, että kunnat ovat sopeuttaneet talouttaan merkittävästi ja kustannusten kasvu on ollut ennätyksellisen hidasta. Kuntatalous on saavuttamassa sille asetetun tasapainotavoitteen. Kuntataloudessa ei siten ole uutta jako- eikä liikkumavaraa johtuen mm. investointitarpeista, korjausvelasta ja palvelujen kysynnän kasvusta. Kuntatalouden kestävydestä ja kuntapolitiikan ennakoitavuudesta tulisi pitää erityistä huolta. Mahdolliset uudet vero- ja maksukevennykset tulee kompensoida kunnille täysimääräisesti. Kaavailtu varhaiskasvatusmaksujen alennuksen kompensoiminen osin kiinteistöveroja korottamalla ei ole aitoa, vaan kompensointi tulee tehdä kokonaisuudessaan valtionosuuksia ja yhteisövero-osuutta lisäämällä. Lisätehtävistä kunnille tulee tässä vaiheessa pidättäytyä, mutta vapausasteita nykytehtävien hoitamiseen tulee sen sijaan lisättävä osana normien purkamista.

Maan hallituksen suunnittelemaa valtionosuusleikkausta vuodelle 2018 Kuntaliiton hallitus vaatii jaksotettavaksi. Valtionosuusleikkauksia on perusteltu kuntien laskennallisilla menosäästöillä, joista keskeisimpiä ovat kilpailukykysovimuksen mukaiseen vuosityöajan pidennykseen perustuva leikkaus sekä päivystyksen ja erikoissairaanhoidon uudistus. Kuntaliiton tekemän kyselyn mukaan kuntien arvio laskennallisesta säästöstä on selvästi tavoiteltua pienempi ja toteutuu hitaasti.

1.3

Kaupungin taloudellinen tilanne

Kaupungin vuosien 2011 – 2014 tilinpäätökset olivat alijäämäiset. Myös vuoden 2015 tilinpäätös olisi muodostunut alijäämäiseksi ilman Vesiliikelaitoksen yhtiöittämisestä saatua satunnaista myyntituloa. Kaupungin taloudellinen tilanne oli kaikilla mittareilla mitattuna huono, minkä vuoksi tilintarkastaja antoi marraskuussa 2014 asiaa koskevan tilintarkastusilmoituksen. Siinä todettiin kaupungin talouden tasapainottamisen vaativan pikaisia toimenpiteitä.

Kaupunginvaltuusto hyväksyi vuonna 2015 yksilöidyn talouden tasapainotusohjelman, jonka arvioitiin tasapainottavan kaupungin taloutta 5 – 6 miljoonalla eurolla vuoden 2015 talousarvioon nähden. Tasapainotustoimenpiteet toteutettiin vuoden 2016 aikana. Toimenpiteitä pantiin täytäntöön vuoden mittaan, eivätkä talousvaikutukset siten näkyneet vuoden 2016 tilinpäätöksessä koko vuoden osalta. Siitä huolimatta vuoden 2016 tilinpäätös muodostui 2,3 milj. euroa ylijäämäiseksi. Vuosikate parani 7,5 milj. euroa edelliseen vuoteen verrattuna. Taseen kertynyt ylijäämä vuoden 2016 tilinpäätöksessä oli 3,1 milj. euroa. Tuloksen parantumiseen vaikutti käyttötalousmenojen pieneneminen sekä verotulojen, valtionosuuksien ja käyttötaloustulojen edellistä vuotta paremmat kertymät.

Tarkastuslautakunta on vuoden 2016 arvointikertomuksessaan todennut, että kaupungin taloudessa on edelleen lievä tasapainotustarve ja että talouden tasapainotusohjelman toteuttamista on jatkettava kaupunginvaltuuston hyväksymässä laajuudessa. Kaupunginhallituksen antama menokehys vastuualueille vuoden 2018 talousarvion ja vuosien 2019 – 2020 taloussuunnitelman laadinnan pohjaksi perustuu siihen, että kaupunginvaltuuston hyväksymää talouden tasapainotusohjelmaa jatketaan entisessä laajuudessa. Tämän lisäksi kaupunginhallitus on edellyttänyt, että varhaiskasvatuspalvelujen tehostamistoimenpiteet selvitetään.

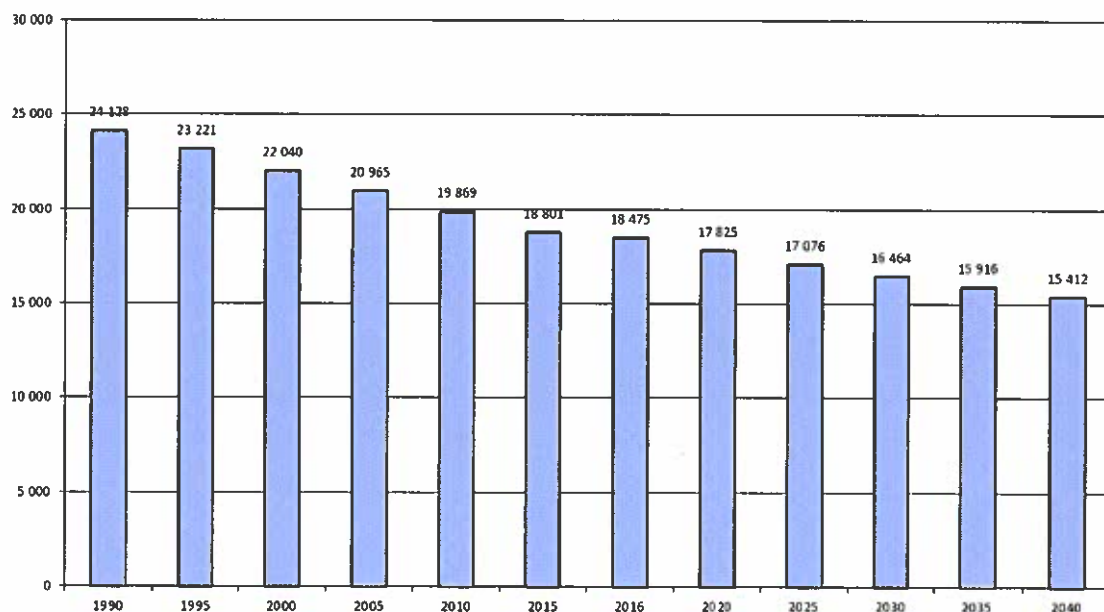
1.4

Toimintaympäristön muutokset

1.4.1

Väestö Pieksämäen kaupungin väkiluku on vähentynyt viime vuosina 150 - 300 henkilöllä/vuosi. Väestömuutosten ennakkotietojen mukaan kaupungin väkiluku on 1.1. – 30.9.2017 laskenut 165:llä ollen syyskuun lopussa 18 310. Tammi-syyskuussa 2017 on kaupungin väkiluku vähentynyt muuttoliikkeen vuoksi 54 henkilöllä (nettomuutto – 68, nettosiirtolaisuus +14), ja luonnollisen väestömuutoksen (syntyvyys/kuolleisuus) takia väkiluku on vähentynyt 111 henkilöllä.

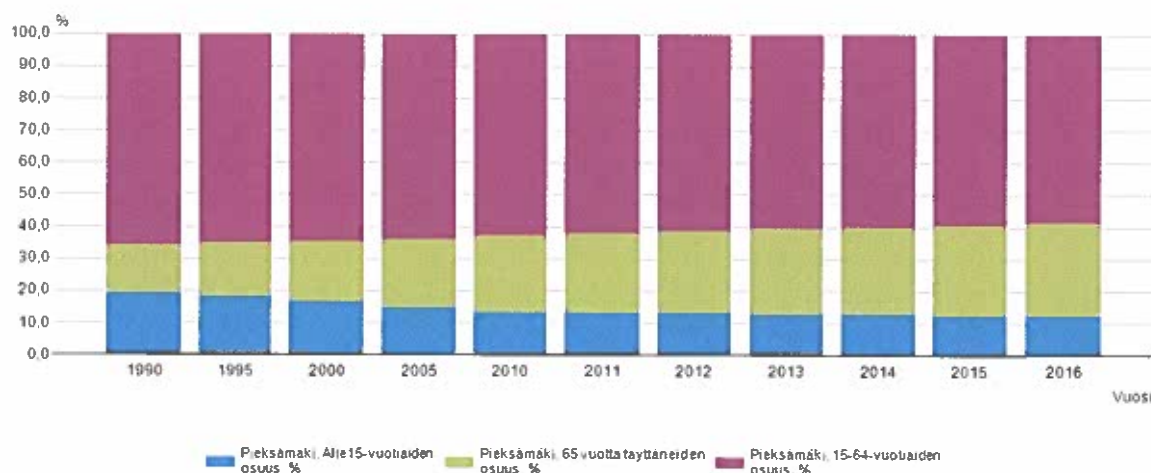
Väkiluku vuosina 1990 - 2016 ja väkilukuennuste 2017 - 2040

Viimeisen kymmenen vuoden aikana työikäisten osuus on vähentynyt reilussa kahdessa kolmasosassa kunnista, kun taas kolmasosassa kuntia työikäisten osuus on lisääntynyt. Pieksämäen väestön ikärakenteen muutos 1990 – 2016 on esitetty seuraavassa kaaviossa.

Pieksämäellä yli 65-vuotiaiden osuus on vuodesta 1990 kasvanut 14,7 prosentista 29,0 prosenttiin. Alle 15-vuotiaiden osuus on pienentynyt 19,3 prosentista 12,3 prosenttiin ja 15 – 64 vuotiaiden osuus 66 prosentista 58,7 prosenttiin.

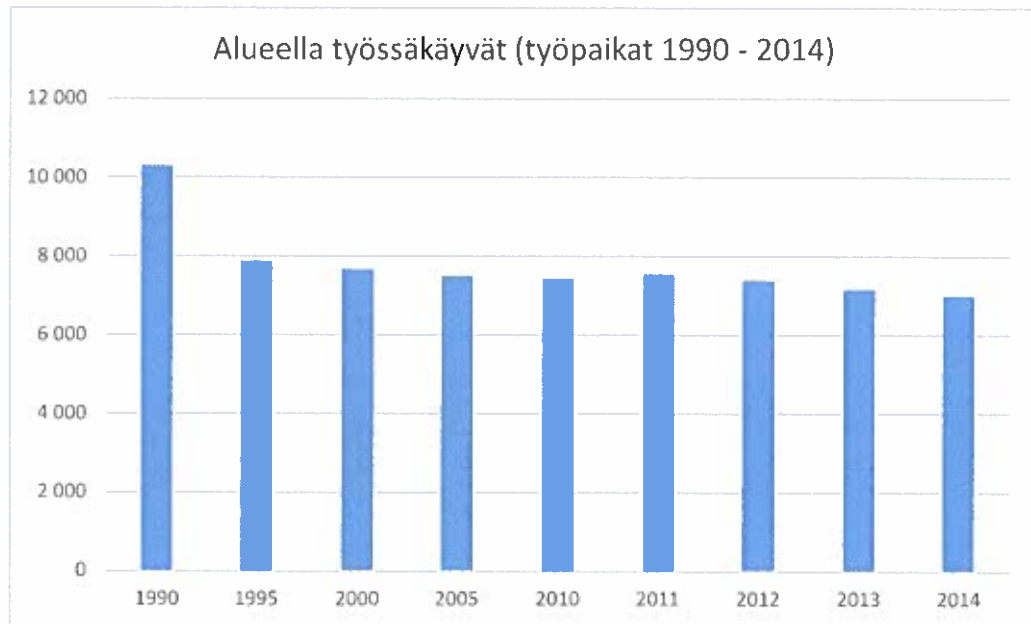
Pieksämäki väestörakenne 1990 - 2016

1.4.2

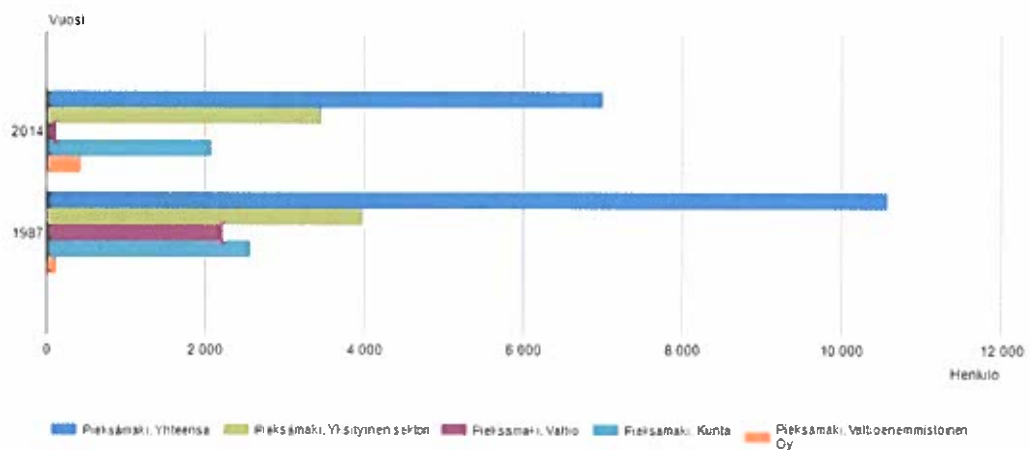
Työpaikat ja työllisyys

Pieksämäen seutu menetti 1990-luvulla n. 2 500 työpaikkaa. Tilastokeskuksen viimeisimmän, vuodelta 2014 olevan työpaikkatilaston mukaan Pieksämäen työpaikkamäärä oli 6995, jossa on vähennystä vuoteen 2013 verrattuna 167 työpaikkaa.

Työpaikkojen kokonaismäärän ja työpaikkarakenteen muutosta työnantajasektorin mukaan vuosina 1987 ja 2014 on kuvattu alla olevassa kaaviossa.

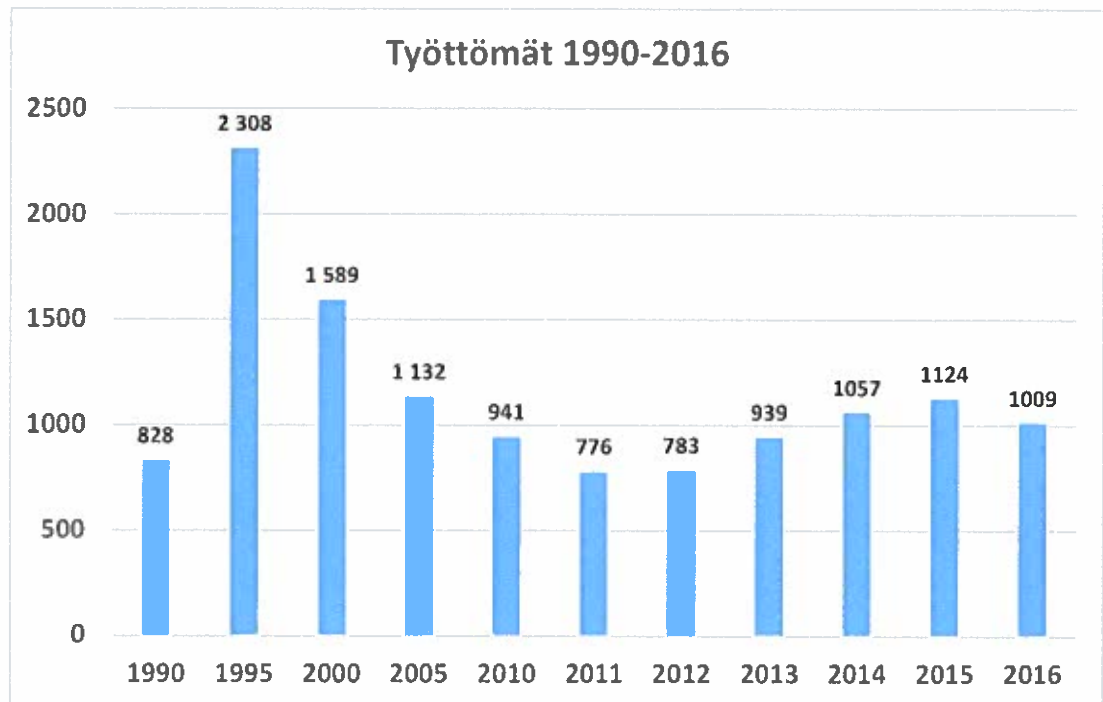
Pieksämäki työpaikat työnantajasektoreittain 1987 ja 2014

Lähde: Tilastokeskus

Keskimääräinen työttömyysaste vuonna 2016 oli Pieksämäellä 12,4 %, Etelä-Savossa 14,1 % ja koko maassa 13,2 %. Kaupungin työttömyysaste parani vuonna 2016 edelliseen vuoteen verrattuna, jolloin keskimääräinen työttömyysaste oli 13,7 %.

Lokakuussa 2017 työttömien osuus työvoimasta oli Pieksämäellä 9,7 %, Etelä-Savossa 10,9 % ja koko maassa 10,5 %

2

YHTEENVETO VUODEN 2018 TALOUSARVIOSTA JA TALOUSSUUNNITELMASTA 2019 - 2020

2.1

Lähtökohdat

Vuoden 2018 talousarvio ja vuosien 2019 – 2020 taloussuunnitelma on laadittu seuraavilla perusteilla:

- Kaupunginhallitus antoi 14.8.2017 vastuualueille talousarvion laadintaohjeen ja sitovan menokehyksen, joka perustui kaupunginvaltuuston 10.11.2015 hyväksymään talouden tasapainotusohjelman jatkamiseen.
- Veroprosentti 22,00 (kv 13.11.2017)
- Kiinteistöveroprosentit (kv 13.11.2017):
 - o yleinen kiinteistöveroprosentti 1,10
 - o vakituisen asuinrakennuksen veroprosentti 0,50
 - o muiden kuin vakituisten asuinrakennusten veroprosentti 1,10
 - o yleishyödyllisten yhteisöjen veroprosentti 0,00
 - o voimaloiden veroprosentti 2,60
- Maksuja ja taksoja on tarkistettu toimialakohtaisesti harkinnan mukaan.
- Palkkamäärärahat on varattu vuoden 2017 tasossa (nollakorotus) sekä Kuntaliiton ja eläkelaitoksen antamilla sivukuluprosenteilla
- Julkisen sektorin kilpailukyky sopimus on huomioitu palkkoissa (lomarahaleikkaus) ja henkilösivukuiluissa.
- Suunnitelmavuoden 2020 osalta on huomioitu alueuudistus siten, että
 - menoista on vähennetty itsehallintoalueille siirtyvien tehtävien kustannukset (perusturva, pelastus- ja ympäristötoimi sekä näihin liittyvät tukipalvelut)
 - valtionosuudet ja verotulot on huomioitu alueuudistuksen yhteydessä tehtyjen kuntakoh- taisten koelaskelmien mukaisena

2.2

Talouden tunnuslukuja

Seuraavaan on koottu keskeisiä tunnuslukuja vuosilta 2016 – 2020.

MUUTTUJA 1 000 €	TP2016	TA2017	TAE2018	TAE2019	TS2020
TOIMINTAKULUT	144 665	140 245	139 258	138 272	50 577
TOIMINTATUOTOT	35 370	32 003	31 449	31 400	18 555
VUOSIKATE	8 791	7 658	7 493	8 226	8 424
POISTOT ARVONALENTUMISET	5 644 1 024	5 719	5 616	5 570	5 764
TOIMINTAKULUJEN KASVU- %	- 3,0	- 3,1	- 0,7	-0,7	- 63,4
INVESTOINNIT (BRUTTO)	4 764	9 975	12 485	16 825	12 415
LAINAT	68 700	65 000 (arvio)	69 600	78 000	83 500
YLI/ALIJÄÄMÄ	2 260	1 973	1 912	2 691	2 696

Lainat tulevat olemaan vuoden 2018 tilinpäätöksessä n. 69,6 milj. euroa. Vuoden 2017 tilinpäätösarvion mukaan kaupungin lainat ovat n. 65,0 milj. euroa, joten lainamäärä on n. 3.520 euroa/asukas.

LAINAMÄÄRÄ €/ASUKAS			Pieksämäki konserni	Kuntakonsernien lainakanta keskimäärin
vuosi	Pieksämäki	Kunnat keskimäärin		
2008	1 806	1 629		
2009	1 930	1 839		
2010	1 957	1 957		
2011	2 175	2 037		
2012	2 523	2 261		
2013	2 785	2 540		
2014	3 547	2 694		
2015	3 801	2 835	5 375	5 903
2016	3 720	2 933	5 357	5 949
2017	n. 3 520			

Tilinpäätösarviotietojen mukaan Manner-Suomen kuntien lainakanta oli vuoden 2016 päättyessä 16,0 miljardia euroa. Lainakanta kasvoi edellisvuoteen verrattuna 0,5 miljardia euroa eli 3,4 prosenttia. Kasvu oli edellisvuotta hitaampaa, jolloin se oli 5,6 prosenttia.

Konsernilainojen määrä vuonna 2016 oli Pieksämäellä 5 357 euroa/asukas ja koko maassa 5 949 euroa/asukas. Pieksämäen kaupungin konsernivelka oli siten 592 euroa/asukas alempi kuin maassa keskimäärin. (Lähde: VM Kuntakonsernien tilinpäätökset 2015 -2016, päivitetty 13.9.2017)

2.3

Vertailut

Tilastokeskus kerää kunnista tietoja tilinpäätöksistä ja nyt on käytettävissä v. 2015 tiedot. Seuraavassa taulukossa on yhteenveto asukaskohtaisista verotuloista ja valtionosuuksista sekä tehtäväkohtaisista palvelutuotannon nettomenoista/asukas.

	PIEKSÄMÄKI			KOKO MAA			ETELÄ-SAVO		
Muuttuja €/as	2013	2014	2015	2013	2014	2015	2013	2014	2015
Verotulot	3234	3357	3581	3790	3871	3997	3291	3461	3584
Valtionosuudet	2338	2381	2463	1522	1499	1500	2343	2386	2388
Yhteensä	5572	5738	6044	5312	5370	5497	5634	5847	5972
Sos+terveys	3980	4154	4289	3208	3269	3262	3701	3818	3830
Opetus+vapaa-aika+	1418	1414	1523	1822	1820	1908	1609	1617	1663
Yhdyskuntapalvelut	293	284	277	320	327	372	316	321	329
Muut tehtävät	155	138	165	133	91	13	117	121	157
Käyttötalouden nettokustannukset	5846	5990	6254	5483	5507	5555	5743	5877	5979

Yhteenveto osoittaa, että Pieksämäen asukasta kohden laskettu verorahoitus (verotulo + käyttötalouden valtionosuudet) on korkeampi kuin maassa keskimäärin ja hieman alempi tai yhtä suuri kuin keskimäärin Etelä-Savossa. Sen sijaan käyttötalouden asukaskohtaiset nettokustannukset, erityisesti sosiaali- ja terveystoimen nettomenot/asukas ovat maan ja Etelä-Savon keskimääräisiä asukaskohtaisia kustannuksia korkeammat tarkasteluvuosina 2014 - 2015. Vuonna 2015 kaupungin sote-nettomenot olivat 1 027 €/asukas korkeammat kuin maassa keskimäärin ja 459 €/asukas korkeammat kuin Etelä-Savossa. Vuonna 2015 sote-nettomenot olivat 10 000 – 20 000 asukkaan kunnissa 3 310 euroa/asukas ja Pieksämäen sote-nettomenot ylittivät em. kuntakoon asukaskohtaiset nettomenot 979 eurolla.

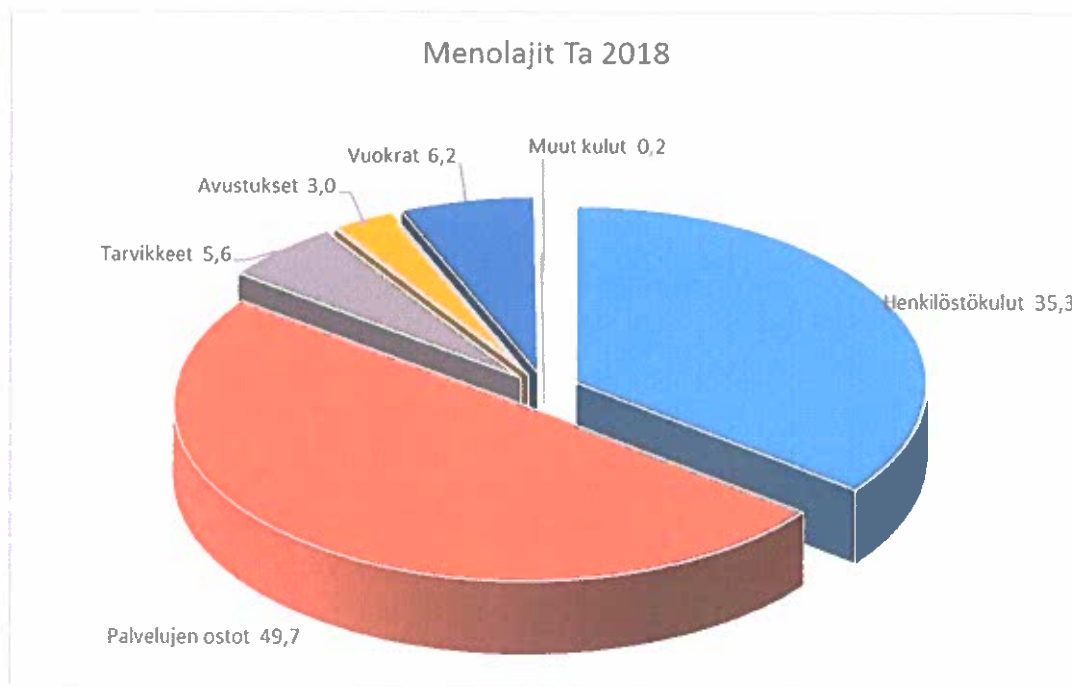
Käyttötalouden, erityisesti sosiaali- ja terveystoimen menokehitys, johti Pieksämäellä siihen, että verorahoitus ei riittänyt käyttötalousmenojen kattamiseen tai se käytettiin lähes kokonaan niiden kattamiseen. Verorahoituksesta ei siten jäänyt riittävää määrää rahoitusmenojen ja investointien tai poistojen kattamiseen. Alijäämäiset tilinpäätökset johtivat taseen kumulatiivisen alijäämän kasvumiseen ja talouden tasapainotustarpeen kasvuun. Tilanteen oikaisemiseksi esitettiin ratkaisuksi yhteisyrityksen perustamisesta, joka olisi ottanut hoitaakseen koko perusturvan palvelukokonaisuuden sovitulla kustannusolla ja laatuksiteereillä. Vaihtoehdon tultua hylätyksi valtuustossa, laadittiin talouden tasapainotusohjelma, joka perusturvan osalta merkitsi mm. erikoissairaanhoidon palvelujen lopettamista kaupungin omana toimintana.

2.4

Tuotto- ja kululajijakauma

Ohessa on esitetty tuotto- ja kululajijakauma eri toimintojen osalta. Vuoden 2018 talousarvioehdotuksen mukaan toimintakulut alenevat vuoden 2017 talousarvioon verrattuna n. 1 milj. € (0,7 %) ja ovat 139,3 milj. euroa. Perusturvan vuoden 2018 talousarvioehdotus ei sisällä määrärahavarausta nuorten turvapaikanhakijoiden asumispalvelukustannuksiin, johon vuoden 2017 talousarviossa on varattu 1 milj. euroa. Kustannuksiin saadaan 100 %:n valtionkorvaus. Eräiden kaupungin omistamien taloyhtiöiden yhtiövastikkeiden ja vuokrien kirjaustavan muutos kasvattaa tilapalvelujen menoja bruttona noin 0,4 milj. euroa ja nettona noin 0,2 milj. euroa.

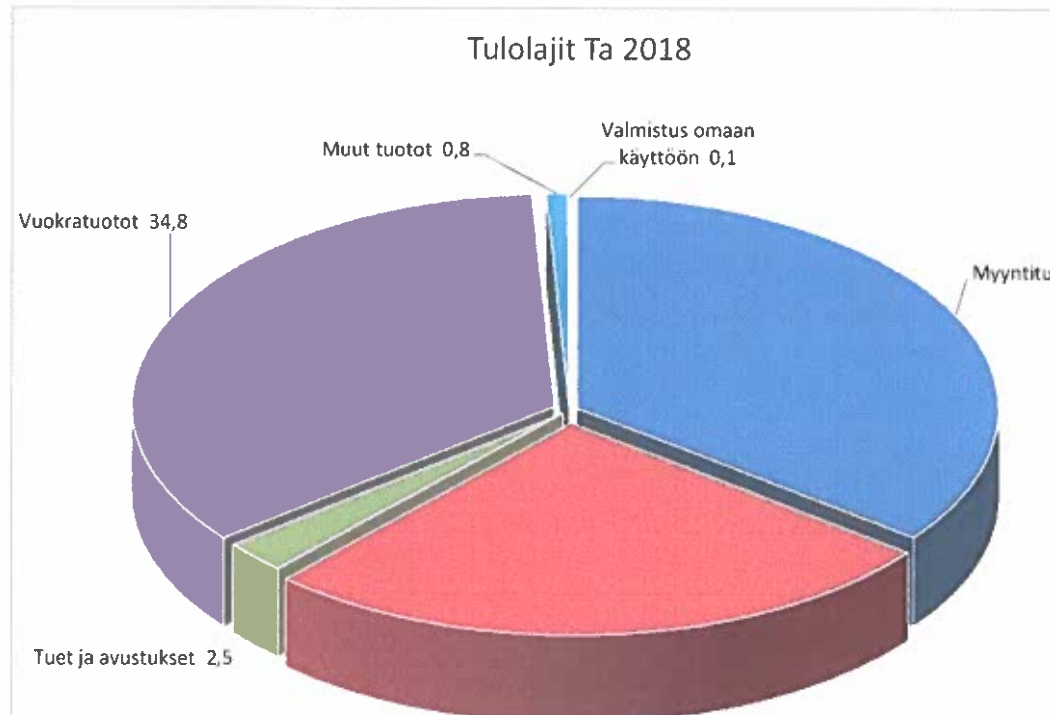
Suurimmat kuluerät ovat palvelujen ostot 69,2 milj. euroa (49,7 %) sekä henkilöstökulut 49,2 milj. euroa (35,3 %).

Toimintakulut

	€	%
Henkilöstökulut	49 181 440	35,3
Palvelujen ostot	69 236 251	49,7
Tarvikkeet	7 769 795	5,6
Avustukset	4 145 755	3,0
Vuokrat	8 653 180	6,2
Muut kulut	271 370	0,2
	139 257 791	100,0

Toimintatuotoista, joita v. 2018 arvioidaan olevan 31,4 milj. euroa, tärkeimpiä ovat myyntituotot 11,1 milj. euroa (35,3 %), vuokratuotot 10,9 milj. euroa (34,8 %) sekä maksutuotot 8,3 milj. euroa (26,5 %).

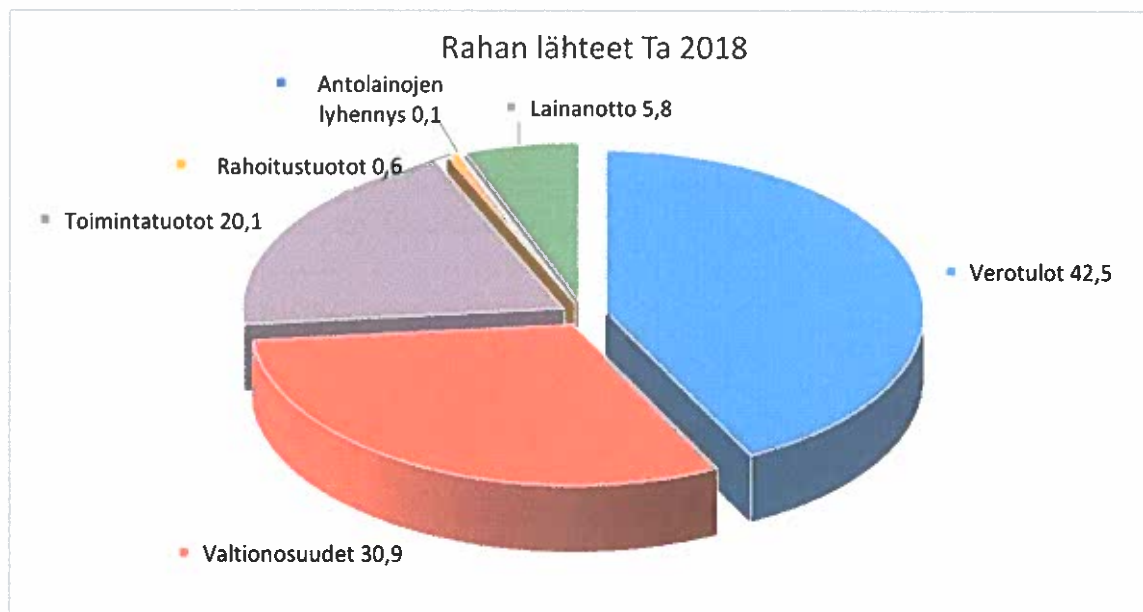

Toimintatuotot	€	%
Myyntituotot	11 112 121	35,3
Maksutuotot	8 330 540	26,5
Tuet ja avustukset	786 180	2,5
Vuokratuotot	10 938 646	34,8
Muut tuotot	254 090	0,8
valmistus omaan käyttöön	27 800	0,1
	31 449 377	100,0

2.5

Rahoituslähteet ja käyttö

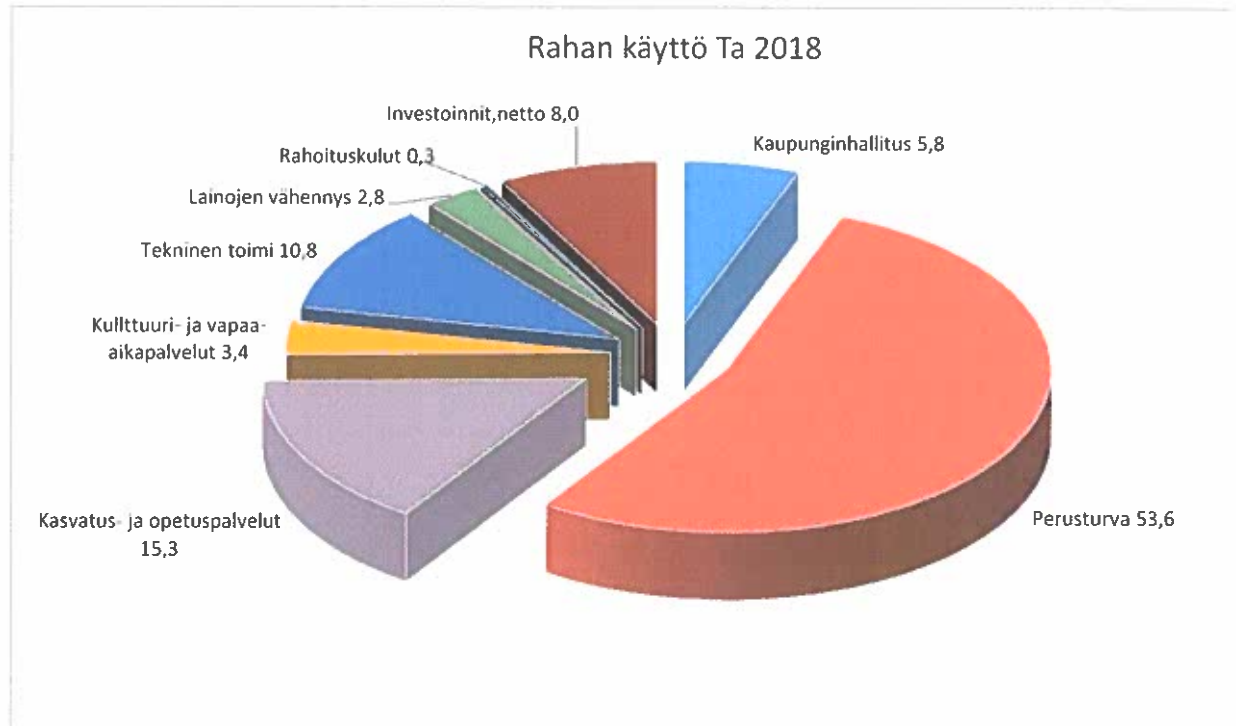
Tärkein tulolähde ovat verotulot 66,5 milj. euroa (42,4 %) sekä valtionosuudet, 48,3 milj. euroa (30,8 %) ja toimintatuotot 31,4 milj. euroa (20,1 %).

Rahan lähteet 2018

	€	%
Verotulot	65 500 000	42,5
Valtionosuudet	48 300 000	30,9
Toimintatuotot	31 449 377	20,1
Rahoitustuotot	1 010 000	0,6
Antolainojen lyhennys	134 000	0,1
Lainanotto	9 000 000	5,8
	156 793 377	100,0

Suurimmat kulut ovat perusturvassa 84 milj. euroa (53,6 %) ja kasvatus- ja opetuspalveluissa 24 milj. euroa (15,3 %), jotka muodostavat kuluista 68,9 %. Kolmanneksi suurimmat ovat kulut teknisessä toimessa 17 milj. euroa (10,8 %).

Rahan käyttö	€	%
Kaupunginhallitus	9 029 659	5,8
Perusturva	83 999 460	53,6
Kasvatus- ja opetuspalvelut	23 950 481	15,3
Kulttuuri- ja vapaa-aikapalvelut	5 304 363	3,4
Tekninen toimi	16 973 829	10,8
Lainojen vähennys	4 438 706	2,8
Rahoituskulut	509 020	0,3
Investoinnit, netto	12 485 000	8,0
	156 690 518	100,0

3

TALOUSARVION RAKENNE JA SEURANTA

3.1

- Rakenne** Talousarvio- ja – suunnitelma on laadittu kaupungin voimassa olevan hallintosäännön mukaiselle organisaatiolle. Kaupungin toimintaorganisaatiossa on viisi vastuualueita:
- kaupunginhallitus
 - perusturva
 - kasvatus- ja opetuspalvelut
 - kulttuuri- ja vapaa-aikapalvelut
 - tekninen toimi

Talousarvio on laadittu vastuualueille tulosaluekohtaisesti. Tulosalueiden toimintaa kuvataan suori-temäärillä, jotka ovat toiminnan kannalta keskeisiä ja vertailukelpoisia muiden kuntien ja muiden vastaavien yksiköiden kanssa. Talousarviokortti sisältää vertailua koko maahan ja Etelä-Savon tilanteeseen. Talousarvio rakentuu talousarvio-taloussuunnitelma – asiakirjasta sekä talousarvion liiteaineistosta, jossa on esitetty talousarviota täydentäviä tietoja.

3.2

- Sitovuus** Talousarvio on valtuustoon nähden sitova tulosaluetasolla. Sitovat tavoitteet on esitetty tuloskorteissa ja valtuuston hyväksyessä talousarviokortin se samalla myös asettaa sitovan tavoitteen kaupunginhallitukselle, lautakunnille, johdolle, vastuualueen johtajille ja muulle organisaatiolle. Suoritemäärät ja vertailut eivät ole sitovia, ellei toisin ole mainittu asianomaisessa kohdassa. Talousarvion liiteaineisto ei ole sitova asiakirja vaan informaatioasiakirja.

Kaupunginhallitus ja lautakunnat vastuualueittain johtajien kanssa vastaavat määrärahan riittävästä vastuualueetasolla talousarvioasetelman mukaisesti.

Talousarviomenomäärärahat sitovat bruttomääräisinä tulosalueittain. Kaupunginhallituksen luvalla Seutuopisto sekä kulttuuri- ja vapaa-aikapalvelut voivat toiminnassaan noudattaa nettobudjetointia, toisin sanoen talousarvio sitoo Seutuopistoa sekä kulttuuri- ja vapaa-aikapalveluja menojen ja tulojen erotuksen osalta. Lupa on myönnetty Seutuopiston sekä kulttuuri- ja vapaa-aikatoimen toiminnan luonteen vuoksi. Opetusta ja palvelutarjontaa voidaan tarpeen mukaan lisätä, mikäli kustannukset saadaan kokonaisuudessaan katettua ulkopuolisella rahoituksella.

3.3

Sisäinen valvonta ja riskien hallinta

Sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan tehtävät ja toimivallan jako on määritelty kaupungin hallintosäännössä. Sisäinen valvonta ja riskien hallinta on osa johtamista ja se on kytketty vuosittaiseen talousarvio-, toiminnan ja talouden seuranta- ja tilinpäätösprosessiin. Talousarvioehdotuksen yhteydessä tulosalueet raportoivat strategisiin ja taloudellisiin valintoihin ja operatiivisiin tekijöihin kohdistuvista sisäisistä ja ulkoisista riskeistä. Sisäisen valvonnan ja riskien hallinnan ohje uudistetaan vuoden 2018 aikana.

3.4

Täytäntöönpano

Talousarviossa on osoitettu määrärahat ja tavoitteet tulosalueetasolla. Kaupunginhallituksen, lautakuntien on hyväksyttävä oman vastuualueensa käyttösuunnitelmat tarkemmalla tasolla sekä käyttötalouden että investointien osalta.

3.5

Seuranta

Kaupunginvaltuustolle raportoidaan talousarvion toteutumisesta 30.4. ja 31.8. tilanteista sekä toimintakertomuksessa koko vuoden toteutumasta. Kaupunginhallitus ja johtoryhmä sekä vastuualueet seuraavat toimintaa vähintään kuukausittain. Lautakunnille raportoidaan toiminnasta ja taloudesta joka kokouksen yhteydessä.

3.6

Konsernitavoitteet

Uudessa kuntalaissa omistajapolitiikkaa ja konserniohjausta koskevia säännöksiä on tarkennettu ja laajennettu. Kuntaliitto on vuonna 2017 antanut uuden konserniohjesuosituksen, jota on käytetty pohjana kaupungin konserniohjeen uudistamisessa. Edellinen konserniohje on hyväksytty vuonna 2008. Valtuusto on hyväksynyt uuden konserniohjeen 13.11.2017.

Omistajapolitiikalla linjataan muun muassa missä yhteyksissä kunta on mukana omistajana ja sijoittajana ja mitä kunta omistajuudeltaan tavoittelee.

Omistajaohjauksella tarkoitetaan toimenpiteitä, joilla kunta omistajana tai jäsenenä myötävaikuttaa yhtiön ja muun yhteisön hallintoon ja toimintaan. Toimenpiteet voivat liittyä mm. perustamissopimuksiin, yhtiöjärjestyksmääräyksiin, muihin sopimuksiin, henkilövalintoihin, ohjeiden antamiseen kuntaa eri yhteisöissä edustaville henkilöille tai muuhun kunnan määräysvallan käyttöön. Omistajaohjauksella on huolehdittava siitä, että kunnan tytäryhteisöjen toiminnassa otetaan huomioon kuntakonsernin kokonaisuus. Kaupungin konserniohjeessa on määritelty menettelytavat, joilla omistajaohjaus tapahtuu.

Kuntakonsernien johtaminen vaatii aikaisempaa suurempien kokonaisuuksien hallintaa ja aktiivista omistajuutta. Kuntakonsernin toiminta ja talous muodostavat keskeisen lähtökohdan konserniohjaukselle. Kuntakonsernia tarkastellaan entistä enemmän myös taloudellisena kokonaisuutena. Talousarviossa tulee ottaa huomioon kuntakonsernin talouden vastuut ja velvoitteet, kaikkien kuntien tulee laatia täydellinen konsernitiilinpäätös ja ns. kriisikuntakriteerit on ulotettu konsernitasolle.

Konsernitavoitteiden lähtökohtana ovat kaupungin strategia ja siihen perustuvat talouteen, palveluihin, elinkeinopolitiikkaan ja kehittämiseen liittyvät tavoitteet. Kaupungin strategia laaditaan vuoden 2017 aikana uutta valtuustokautta varten. Koko konsernin tulee toimia kaupungin strategian toteuttamista edistävasti. Tarkemmin omistajapolitiikka ja konserniin liittyvät tavoitteet vahvistetaan kaupungin vastuualuekohtaisissa ohjelmissa. Kaupunginvaltuuston käsittelyssä uusi strategia on joulukuussa 2017.

Kaupungin hajanaista konsernirakennetta on tiivistetty ohjattavuuden ja hallinnoinnin parantamiseksi. Kaupunginhallitus hyväksyi v. 2015 Pieksämäen Haka Oy:n sulautumissuunnitelman. 17 erillistä kiinteistöyhtiötä on sulautettu yhteen yhtiöön, johon sulautumisen jälkeen kuuluu 1109 huoneistoa. Sulautuminen on osa kuntakonsernin rationalisointia, jolla kevennetään hallinnointia ja tehostetaan toimintaa sekä konserniohjausta.

Kaupungin vesi- ja jätevesihuollosta on vastannut Pieksämäen Vesi liikelaitos, joka osana kaupungin talouden tasapainotusohjelmaa yhtiöitettiin Pieksämäen Vesi Oy:ksi vuoden 2015 aikana. Pieksämäen Vesi Oy:n toiminta käynnistyi 1.1.2016. Pieksämäen Vesi liikelaitos maksoi kaupungin sijoittamalle

pääomalle korvausta 680 000 euroa/vuosi. Liiketoimintakaupan yhteydessä sovittiin kaupungille tuloutettavan määrän säilyttämisestä entisellä tasolla, mikä on kaupungin omistajana asettama tuottovaatimus vuositasolla. Tuloutus muodostuu kaupungin myöntämän lainan korosta ja maanvuokrista. Pieksämäen Haka Oy:lle kaupunki ei ole aiemmin asettanut tuottovaatimusta. Talouden tasapainotusohjelman yhteydessä on päätetty periä 0,7 %:n takausprovisiota kaupungin yhtiölle takaamien lainojen pääomalle. Lisäksi on päätetty myydä asuntoja, jotka eivät ole tarpeen yhtiön vuokraustoiminnan harjoittamisessa.

TALOUSARVIO 2018							
Organisaatio: O PIEKSÄMÄEN KAUPUNKI							
Raportti otettu: 22.11.2017 15:57							
Tilin tunnus	Tilin nimi	Toteuma 2016	Talousarvio 2017	Lautakunnan esitys	Kaupunginjohtajan esitys	Taloussuunnitelma +1 vuotta	Taloussuunnitelma +2 vuotta
1	TOIMINTATUOTOT	35 370 174	32 002 712	31 449 377	31 449 377	31 399 726	18 554 778
30	Myyntituotot	12 600 008	11 807 174	11 112 121	11 112 121	11 027 003	6 836 144
32	Maksutuotot	9 189 752	8 514 702	8 330 540	8 330 540	8 309 840	1 085 100
33	Tuet ja avustukset	1 745 888	678 500	786 180	786 180	791 147	593 350
34	Vuokratuotot	10 867 981	10 798 058	10 938 646	10 938 646	10 988 646	9 829 834
35	Muut toimintatuotot	910 742	185 778	254 090	254 090	255 290	182 550
37	Valmistus omaan käyttöön	55 803	18 500	27 800	27 800	27 800	27 800
2	TOIMINTAKULUT	144 664 865	140 245 130	139 212 791	139 257 791	138 271 605	50 577 290
4	Henkilöstökulut	50 623 161	48 916 430	49 181 440	49 181 440	48 305 883	23 199 923
40	Palkat ja palkkiot	37 431 777	37 588 328	37 992 256	37 992 256	37 694 744	18 248 535
41	Henkilösivukulut	13 191 384	11 328 102	11 189 185	11 189 185	10 611 139	4 951 387
412	Eläkekulut	10 605 065	9 515 914	9 412 028	9 412 028	8 875 894	3 972 089
415	Muut henkilösivukulut	2 586 319	1 812 188	1 777 157	1 777 157	1 735 245	979 299
420	Henkilöstökorvaukset ja muut henk. men. korjaukset	-617 287	-224 492	-221 050	-221 050	-220 050	-51 100
43	Palvelujen ostot	71 859 869	71 049 381	69 236 251	69 236 251	69 147 692	13 253 862
430	Asiakaspalvelujen ostot	47 271 950	47 736 000	45 097 829	45 097 829	45 002 452	1 258 850
434	Muiden palvelujen ostot	24 587 918	23 313 381	24 138 422	24 138 422	24 145 240	11 995 012
45	Aineet, tarvikkeet ja tavarat	8 063 158	7 627 529	7 769 795	7 769 795	7 678 245	5 570 005
47	Avustukset	5 438 721	3 933 100	4 100 755	4 145 755	4 160 755	2 823 600
48	Muut toimintakulut	8 679 956	8 718 690	8 924 550	8 924 550	8 979 030	5 729 900
480	Vuokrat	8 353 160	8 425 093	8 653 180	8 653 180	8 708 010	5 511 870
49	Muut kulut	326 796	293 597	271 370	271 370	271 020	218 030
3	TOIMINTAKATE	-109 294 691	-108 242 418	-107 763 414	-107 808 414	-106 871 879	-32 022 512
50	Verotulot	67 882 021	66 000 000	66 500 000	66 500 000	66 500 000	34 800 000
5000	Kunnan tulovero	59 466 851	57 500 000	58 000 000	58 000 000	58 000 000	27 800 000
5100	Kiinteistövero	4 263 946	4 200 000	4 200 000	4 200 000	4 200 000	4 200 000
5200	Osuus yhteisöveron tuotosta	4 151 224	4 300 000	4 300 000	4 300 000	4 300 000	2 800 000
55	Valtionosuudet	49 675 348	49 600 000	48 300 000	48 300 000	48 300 000	5 360 000
5	KÄYTTÖKATE	8 262 678	7 357 582	7 036 586	6 991 586	7 928 121	8 137 488
60	Rahoitustuotot ja -kulut	528 017	300 000	500 980	500 980	297 970	287 000
600	Korkotuotot	421 940	425 000	405 000	405 000	405 000	405 000
610	Muut rahoitustuotot	583 111	607 000	605 000	605 000	607 000	592 000
62	Korkokulut	464 611	728 000	500 000	500 000	700 000	700 000
63	Muut rahoituskulut	12 423	4 000	9 020	9 020	14 030	10 000
6	VIIDAKATE	8 790 695	7 657 582	7 537 566	7 492 566	8 226 091	8 424 488
71	Poistot ja arvonalentumiset	6 667 189	5 719 270	5 615 782	5 615 782	5 570 230	5 763 609
7	TILIKAUDEN TULOS	2 123 506	1 938 312	1 921 784	1 876 784	2 655 861	2 660 879
85	Varausten ja rahastojen muutokset	136 767	35 081	35 081	35 081	35 081	35 081
8	Tilikauden ylijäämä/alijäämä	2 260 273	1 973 393	1 956 865	1 911 865	2 690 942	2 695 960

PIEKSÄMÄEN KAUPUNKI

RAHOITUSLASKELMA	TP 2016	TA 2017	TP 2017 arvio	KJ TA 2018	TS 2019	TS 2020
TOIMINNAN RAHAVIRTA						
Tulorahoitus						
Vuosikate	8 790 695	7 657 582	8 600 000	7 492 566	8 226 091	6 894 488
Satunnaiset erät	0	0				
Tulorahoituksen korjauserät	-647 121	-330 000		-430 000	-430 000	-430 000
INVESTOINTIEN RAHAVIRTA						
Investointimenot	-4 764 256	-9 975 000	-5 400 000	-12 485 000	-16 825 000	-12 415 000
Rahoitusosuudet investointimenoihin	0					
Pysyvien vastavien hyödykkeiden luovutustulot	637 399	330 000		430 000	430 000	430 000
Toiminnan ja investointien rahavirta	4 016 717	-2 317 418	3 200 000	-4 992 434	-8 598 909	-5 520 512
RAHOITUKSEN RAHAVIRTA						
Antolainauksen muutokset						
Antolainasaamisten lisäykset	-132 100					
Antolainasaamisten vähennykset	165 612	115 000	160 000	134 000	110 000	50 000
Lainakannan muutokset	-2 844 401	2 200 000	-3 717 000	4 560 000	8 400 000	5 500 000
Pitkäaikaisten lainojen lisäys	8 000 000	9 000 000	9 000 000	9 000 000	10 600 000	24 600 000
Pitkäaikaisten lainojen vähennys	-7 844 401	-6 800 000	-6 717 000	-4 440 000	-2 200 000	-19 100 000
Lyhytaikaisten lainojen muutos (lisäys +)	-3 000 000		-6 000 000			
Oman pääoman muutokset						
Muut maksuvalmiuden muutokset						
Toimeksiantojen varojen ja pääomien muutokset	92 186					
Vaihto-omaisuuden muutos (vähennys +)						
Saamisten muutos (lisäys -)	30 656					
Korottomien velkojen muutos	-1 196 869					
Rahoituksen rahavirta	-3 884 916	2 315 000	-3 557 000	4 694 000	8 510 000	5 550 000
Rahavarojen muutos	131 801	-2 418	-357 000	-298 434	-88 909	29 488

Lainat milj €	68,7	65,0	69,6	78,0	83,5
----------------------	-------------	-------------	-------------	-------------	-------------

Lainat € / asukas	3 719,4	3 519,8	3 768,9	4 223,8	4 521,6
asukasluku	18467				

Tunnus	Nimi	TP 2016	Talousarvio 2017	TA lautak. es. 2018	TA viimeisin. 2018	Muutos % edell. TA	TA + 1 vuosi	TA + 2 vuotta
1	KAUPUNGINHALLITUKSEN VASTUUALUE							
1	Toimintatuotot	18 114 096	3 570 567	3 681 395	3 681 395	3,1 %	3 620 185	1 982 184
37	Josta valmistus omaan käyttöön	36 991						
2	Toimintakulut	20 708 601	8 991 370	9 029 659	9 029 659	0,4 %	8 907 002	7 353 465
3	TOIMINTAKATE	-2 594 506	-5 420 803	-5 348 264	-5 348 264	-1,3 %	-5 286 817	-5 371 281
	Toimintakate € / asukas	-140,43	-293,41	-289,49	-289,49	-1,3 %	-286,16	-290,73
8	TILIKAUDEN YLIJÄÄMÄ/ALIJÄÄMÄ	-6 437 623	-5 596 232	-5 445 345	-5 445 345	-2,7 %	-5 380 370	-5 450 189
2	PERUSTURVA							
1	Toimintatuotot	11 800 503	10 821 197	9 902 610	9 902 610	-8,5 %	9 901 577	0
2	Toimintakulut	89 252 141	85 262 364	83 999 460	83 999 460	-1,5 %	83 578 099	0
3	TOIMINTAKATE	-77 451 638	-74 441 167	-74 096 850	-74 096 850	-0,5 %	-73 676 522	0
	Toimintakate € / asukas	-4 192,24	-4 029,29	-4 010,65	-4 010,65	-0,5 %	-3 987,90	0,00
8	TILIKAUDEN YLIJÄÄMÄ/ALIJÄÄMÄ	-77 623 151	-74 585 860	-74 227 877	-74 227 877	-0,5 %	-73 781 694	-69 008
4	KASVATUS- JA OPETUSPALVELUT							
1	Toimintatuotot	2 454 211	937 088	1 005 500	1 005 500	7,3 %	978 880	971 900
2	Toimintakulut	30 090 046	24 157 419	23 950 481	23 950 481	-0,9 %	23 550 207	23 730 327
3	TOIMINTAKATE	-27 635 835	-23 220 331	-22 944 981	-22 944 981	-1,2 %	-22 571 327	-22 758 427
	Toimintakate € / asukas	-1 495,85	-1 256,85	-1 241,95	-1 241,95	-1,2 %	-1 221,72	-1 231,85
8	TILIKAUDEN YLIJÄÄMÄ/ALIJÄÄMÄ	-28 002 396	-23 404 511	-23 105 126	-23 105 126	-1,3 %	-22 676 424	-22 812 924
3	KULTTUURI- JA VAPAA-AIKAPALVELUT							
1	Toimintatuotot		723 150	664 700	664 700	-8,1 %	660 750	658 750
2	Toimintakulut		5 219 781	5 304 363	5 304 363	1,6 %	5 300 179	5 346 036
3	TOIMINTAKATE		-4 496 631	-4 639 663	-4 639 663	3,2 %	-4 639 429	-4 687 286
	Toimintakate € / asukas	0,00	-243,39	-251,13	-251,13	3,2 %	-251,12	-253,71
8	TILIKAUDEN YLIJÄÄMÄ/ALIJÄÄMÄ		-4 777 622	-4 881 911	-4 881 911	2,2 %	-4 839 277	-4 847 140
5	TEKNISEN TOIMEN VASTUUALUE							
1	Toimintatuotot	3 001 365	15 950 710	16 195 172	16 195 172	1,5 %	16 238 334	14 941 944
37	Josta valmistus omaan käyttöön	18 812	18 500	27 800	27 800	50,3 %	27 800	27 800
2	Toimintakulut	4 613 595	16 614 197	16 928 829	16 973 829	2,2 %	16 936 117	14 147 461
3	TOIMINTAKATE	-1 612 230	-663 487	-733 657	-778 657	17,4 %	-697 783	794 483
	Toimintakate € / asukas	-87,27	-35,91	-39,71	-42,15	17,4 %	-37,77	43,00
8	TILIKAUDEN YLIJÄÄMÄ/ALIJÄÄMÄ	-2 774 148	-5 597 464	-5 718 958	-5 763 958	3,0 %	-5 764 373	-4 606 859
8	RAHOITUS							
2	Toimintakulut	482	0	0	0		0	0
3	TOIMINTAKATE	-482	0	0	0		0	0
	Toimintakate € / asukas	-0,03	0,00	0,00	0,00		0,00	0,00
8	TILIKAUDEN YLIJÄÄMÄ/ALIJÄÄMÄ	117 097 590	115 935 081	115 336 081	115 336 081	-0,5 %	115 133 081	38 952 081
0	PIEKSÄMÄEN KAUPUNKI							
1	Toimintatuotot	35 370 174	32 002 712	31 449 377	31 449 377	-1,7 %	31 399 726	18 554 778
37	Josta valmistus omaan käyttöön	55 803	18 500	27 800	27 800	50,3 %	27 800	27 800
2	Toimintakulut	144 664 865	140 245 130	139 212 791	139 257 791	-0,7 %	138 271 605	50 577 290
3	TOIMINTAKATE	-109 294 691	-108 242 418	-107 763 414	-107 808 414	-0,4 %	-106 871 879	-32 022 512
	Toimintakate € / asukas	-5 915,82	-5 858,86	-5 832,93	-5 835,37	-0,4 %	-5 784,68	-1 733,29
8	TILIKAUDEN YLIJÄÄMÄ/ALIJÄÄMÄ	2 260 273	1 973 393	1 956 865	1 911 865	-3,1 %	2 690 942	1 165 960

TALOUSARVIOYHTEENVETO 2018
 Organisaatio: 0 PIEKSÄMÄEN KAUPUNKI

Raportti otettu: 21.11.2017 15:03

Tunnus	Nimi	TP 2016	Talousarvio 2017	TA lautak. es. 2018	TA viimeisin. 2018	Muutos % edell. TA	TA + 1 vuosi	TA + 2 vuotta
110	VAALITOIMI							
1	Toimintatuotot		0	30 000	30 000		30 000	0
2	Toimintakulut	2 050	57 430	60 046	60 046	4,6 %	59 916	0
3	TOIMINTAKATE	-2 050	-57 430	-30 046	-30 046	-47,7 %	-29 916	0
	Toimintakate € / asukas	-0,11	-3,11	-1,63	-1,63	-47,7 %	-1,62	0,00
8	TILIKAUDEN YLIJÄÄMÄ/ALIJÄÄMÄ	-2 050	-57 430	-30 556	-30 556	-46,8 %	-30 426	-128
120	YLEISHALLINTO							
1	Toimintatuotot	1 329 598	2 718 843	2 719 395	2 719 395	0,0 %	2 688 185	1 544 184
2	Toimintakulut	5 610 982	7 340 811	7 296 329	7 296 329	-0,6 %	7 202 060	6 098 532
3	TOIMINTAKATE	-4 281 384	-4 621 968	-4 576 934	-4 576 934	-1,0 %	-4 513 875	-4 554 348
	Toimintakate € / asukas	-231,74	-250,17	-247,74	-247,74	-1,0 %	-244,32	-246,51
8	TILIKAUDEN YLIJÄÄMÄ/ALIJÄÄMÄ	-4 183 299	-4 625 831	-4 587 871	-4 587 871	-0,8 %	-4 522 346	-4 556 611
150	ELINKEINOELÄMÄN KEHITTÄMINEN							
1	Toimintatuotot	43 012	33 000	33 000	33 000	0,0 %	33 000	33 000
2	Toimintakulut	626 633	774 406	775 623	775 623	0,2 %	771 682	661 426
3	TOIMINTAKATE	-583 621	-741 406	-742 623	-742 623	0,2 %	-738 682	-628 426
	Toimintakate € / asukas	-31,59	-40,13	-40,20	-40,20	0,2 %	-39,98	-34,01
8	TILIKAUDEN YLIJÄÄMÄ/ALIJÄÄMÄ	-583 874	-741 630	-743 655	-743 655	0,3 %	-739 480	-628 554
180	TIETOHALLINTO							
1	Toimintatuotot	850 288	818 724	899 000	899 000	9,8 %	869 000	405 000
2	Toimintakulut	762 596	818 724	897 660	897 660	9,6 %	873 344	593 507
3	TOIMINTAKATE	87 693	0	1 340	1 340	527 342,2 %	-4 344	-188 507
	Toimintakate € / asukas	4,75	0,00	0,07	0,07	527 342,2 %	-0,24	-10,20
8	TILIKAUDEN YLIJÄÄMÄ/ALIJÄÄMÄ	84 534	-171 342	-83 262	-83 262	-51,4 %	-88 118	-264 896
310	PERUSTURVAN HALLINTO JA OSTOPALVELUT							
1	Toimintatuotot	529 312	1 000 000	34 230	34 230	-96,6 %	34 197	0
2	Toimintakulut	26 945 493	26 406 010	24 021 426	24 021 426	-9,0 %	23 900 192	0
3	TOIMINTAKATE	-26 416 181	-25 406 010	-23 987 196	-23 987 196	-5,6 %	-23 865 995	0
	Toimintakate € / asukas	-1 429,83	-1 375,16	-1 298,36	-1 298,36	-5,6 %	-1 291,80	0,00
8	TILIKAUDEN YLIJÄÄMÄ/ALIJÄÄMÄ	-26 435 669	-25 413 440	-23 994 412	-23 994 412	-5,6 %	-23 871 102	-399
340	IKÄÄNTYVIEN PALVELUT							
1	Toimintatuotot	6 281 553	6 201 832	6 224 740	6 224 740	0,4 %	6 224 740	0
2	Toimintakulut	24 007 680	23 476 433	22 942 770	22 942 770	-2,3 %	22 824 305	0
3	TOIMINTAKATE	-17 726 127	-17 274 601	-16 718 030	-16 718 030	-3,2 %	-16 599 565	0
	Toimintakate € / asukas	-959,47	-935,03	-904,90	-904,90	-3,2 %	-898,49	0,00
8	TILIKAUDEN YLIJÄÄMÄ/ALIJÄÄMÄ	-17 772 009	-17 305 354	-16 749 636	-16 749 636	-3,2 %	-16 628 131	-25 113
355	VASTAANOTTO JA SAIRAALAPALVELUT 2016							
1	Toimintatuotot	3 533 674	2 809 060	3 024 950	3 024 950	7,7 %	3 023 950	0
2	Toimintakulut	20 831 290	19 947 018	20 915 735	20 915 735	4,9 %	20 800 615	0
3	TOIMINTAKATE	-17 297 615	-17 137 958	-17 890 785	-17 890 785	4,4 %	-17 776 665	0
	Toimintakate € / asukas	-936,27	-927,63	-968,38	-968,38	4,4 %	-962,20	0,00
8	TILIKAUDEN YLIJÄÄMÄ/ALIJÄÄMÄ	-17 397 736	-17 240 937	-17 973 062	-17 973 062	4,2 %	-17 841 268	-42 605
355	PERHEPALVELUT							
1	Toimintatuotot	1 455 963	810 305	618 690	618 690	-23,6 %	618 690	0
2	Toimintakulut	17 467 678	15 432 904	16 119 530	16 119 530	4,4 %	16 052 987	0
3	TOIMINTAKATE	-16 011 715	-14 622 599	-15 500 840	-15 500 840	6,0 %	-15 434 297	0
	Toimintakate € / asukas	-866,67	-791,48	-839,02	-839,02	6,0 %	-835,42	0,00
8	TILIKAUDEN YLIJÄÄMÄ/ALIJÄÄMÄ	-16 017 736	-14 626 130	-15 510 768	-15 510 768	6,0 %	-15 441 193	-891
410	KASVATUS - JA OPETUSPALVELUJEN HALLINTO							
1	Toimintatuotot	155 378	47 470	77 000	77 000	62,2 %	77 000	77 000
2	Toimintakulut	997 207	899 959	889 155	889 155	-1,2 %	886 365	889 595
3	TOIMINTAKATE	-841 829	-852 489	-812 155	-812 155	-4,7 %	-809 365	-812 595
	Toimintakate € / asukas	-45,57	-46,14	-43,96	-43,96	-4,7 %	-43,81	-43,98
8	TILIKAUDEN YLIJÄÄMÄ/ALIJÄÄMÄ	-845 103	-855 764	-814 718	-814 718	-4,8 %	-810 605	-812 696
415	VARHAISKASVATUSPALVELUT							
1	Toimintatuotot	654 490	489 912	510 450	510 450	4,2 %	491 430	484 350
2	Toimintakulut	7 347 674	7 017 702	7 000 878	7 000 878	-0,2 %	6 631 172	6 597 789
3	TOIMINTAKATE	-6 693 185	-6 527 790	-6 490 428	-6 490 428	-0,6 %	-6 139 742	-6 113 439

	Toimintakate € / asukas	-362,28	-353,33	-351,31	-351,31	-0,6 %	-332,33	-330,90
8	TILIKAUDEN YLIJÄÄMÄ/ALIJÄÄMÄ	-6 712 684	-6 546 970	-6 507 299	-6 507 299	-0,6 %	-6 156 021	-6 127 583
420	ESI- JA PERUSOPETUS JA NUORISOTOIMI							
1	Toimintatuotot	532 073	383 706	396 050	396 050	3,2 %	394 450	394 550
2	Toimintakulut	14 015 717	14 536 620	14 382 645	14 382 645	-1,1 %	14 324 903	14 507 490
3	TOIMINTAKATE	-13 483 644	-14 152 914	-13 986 595	-13 986 595	-1,2 %	-13 930 453	-14 112 940
	Toimintakate € / asukas	-729,83	-766,06	-757,06	-757,06	-1,2 %	-754,02	-763,89
8	TILIKAUDEN YLIJÄÄMÄ/ALIJÄÄMÄ	-13 623 096	-14 297 607	-14 107 980	-14 107 980	-1,3 %	-14 006 223	-14 153 192
430	LUKIOKOULUTUS							
1	Toimintatuotot	20 364	16 000	22 000	22 000	37,5 %	16 000	16 000
2	Toimintakulut	1 646 393	1 703 138	1 677 803	1 677 803	-1,5 %	1 707 768	1 735 453
3	TOIMINTAKATE	-1 626 029	-1 687 138	-1 655 803	-1 655 803	-1,9 %	-1 691 768	-1 719 453
	Toimintakate € / asukas	-88,01	-91,32	-89,62	-89,62	-1,9 %	-91,57	-93,07
8	TILIKAUDEN YLIJÄÄMÄ/ALIJÄÄMÄ	-1 634 402	-1 704 170	-1 675 129	-1 675 129	-1,7 %	-1 703 576	-1 719 453
460	KULTTUURI JA VAPAA-AIKAPALVELUT							
1	Toimintatuotot	709 112	723 150	664 700	664 700	-8,1 %	660 750	658 750
2	Toimintakulut	4 314 430	5 219 781	5 304 363	5 304 363	1,6 %	5 300 179	5 346 036
3	TOIMINTAKATE	-3 605 318	-4 496 631	-4 639 663	-4 639 663	3,2 %	-4 639 429	-4 687 286
	Toimintakate € / asukas	-195,15	-243,39	-251,13	-251,13	3,2 %	-251,12	-253,71
8	TILIKAUDEN YLIJÄÄMÄ/ALIJÄÄMÄ	-3 795 549	-4 777 622	-4 881 911	-4 881 911	2,2 %	-4 839 277	-4 847 140
510	TEKNINEN LAUTAKUNTA							
1	Toimintatuotot	2 844 499	2 075 400	2 103 700	2 103 700	1,4 %	2 148 100	2 136 900
37	<i>Josta valmistus omaan käyttöön</i>	18 598	2 700	2 800	2 800	3,7 %	2 800	2 800
2	Toimintakulut	4 098 088	5 193 870	5 119 642	5 164 642	-0,6 %	5 070 389	5 544 930
3	TOIMINTAKATE	-1 253 589	-3 118 470	-3 015 942	-3 060 942	-1,8 %	-2 922 289	-1 408 030
	Toimintakate € / asukas	-67,85	-168,79	-163,24	-165,68	-1,8 %	-158,18	-76,21
8	TILIKAUDEN YLIJÄÄMÄ/ALIJÄÄMÄ	-2 414 889	-4 375 649	-4 252 751	-4 297 751	-1,8 %	-4 109 921	-2 719 154
550	TILA- RUOKA- JA SIIVOUSPALVELUT							
1	Toimintatuotot		13 875 310	14 091 472	14 091 472	1,6 %	14 090 234	12 805 044
37	<i>Josta valmistus omaan käyttöön</i>		15 800	25 000	25 000	58,2 %	25 000	25 000
2	Toimintakulut		11 420 326	11 809 187	11 809 187	3,4 %	11 865 728	10 602 531
3	TOIMINTAKATE		2 454 984	2 282 285	2 282 285	-7,0 %	2 224 506	2 202 513
	Toimintakate € / asukas	0,00	132,88	123,53	123,53	-7,0 %	120,41	119,22
8	TILIKAUDEN YLIJÄÄMÄ/ALIJÄÄMÄ		-1 221 814	-1 466 207	-1 466 207	20,0 %	-1 654 452	-1 887 705
810	RAHOITUS							
2	Toimintakulut	482	0	0	0		0	0
3	TOIMINTAKATE	-482	0	0	0		0	0
	Toimintakate € / asukas	-0,03	0,00	0,00	0,00		0,00	0,00
8	TILIKAUDEN YLIJÄÄMÄ/ALIJÄÄMÄ	117 097 590	115 935 081	115 336 081	115 336 081	-0,5 %	115 133 081	38 952 081
0	PIEKSÄMÄEN KAUPUNKI							
1	Toimintatuotot	35 370 174	32 002 712	31 449 377	31 449 377	-1,7 %	31 399 726	18 554 778
37	<i>Josta valmistus omaan käyttöön</i>	55 803	18 500	27 800	27 800	50,3 %	27 800	27 800
2	Toimintakulut	144 664 865	140 245 130	139 212 791	139 257 791	-0,7 %	138 271 605	50 577 290
3	TOIMINTAKATE	-109 294 691	-108 242 418	-107 763 414	-107 808 414	-0,4 %	-106 871 879	-32 022 512
	Toimintakate € / asukas	-5 915,82	-5 858,86	-5 832,93	-5 835,37	-0,4 %	-5 784,68	-1 733,29
8	TILIKAUDEN YLIJÄÄMÄ/ALIJÄÄMÄ	2 260 273	1 973 393	1 956 865	1 911 865	-3,1 %	2 690 942	1 165 960

110	VAALITOIMI
-----	------------

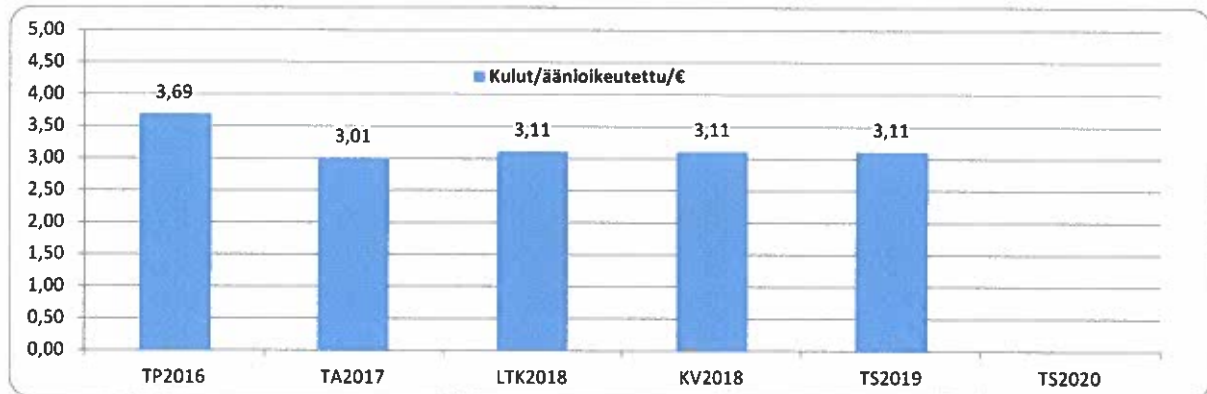
Kuvaus toiminnasta Vaalitoimi sisältää kunnallisten ja valtiollisten vaalien toimittamisen.

Talousarviovuoden tavoitteet Seuraavat vaalit, presidentinvaali, järjestetään tammi-helmikuussa vuonna 2018.

Talousarviovuoden muutokset Ennakoäänestyspaikkojen aukioloaikoja lyhyennetään, koska äänioikeutettujen määrä ja äänestysprosentti ovat laskeneet vaali vaalilta.

Sisäinen valvonta ja riskienhallinta Sisältyy konsernihallintoon.

SITOVA TAVOITE, budjetin pohjana oleva suoritteiden a-hinta

	TP2016	TA2017	LTK2018	KJ2018	KH2018	KV2018	TS2019	TS2020
Kulut/äänioikeutettu/€	3,69	3,01	3,11	3,11	3,11	3,11	3,11	
TALOUSARVIO JA -SUUNNITELMA (1 000 eur)								
	TP2016	TA2017	LTK2018	KJ2018	KH2018	KV2018	TS2019	TS2020
Tuotot	0	0	30	30	30	30	30	0
Kulut	0	58	60	60	60	60	60	0
Kate	0	-58	-30	-30	-30	-30	-30	0
Suoritemäärät								
	TP2016	TA2017	LTK2018	KJ2018	KH2018	KV2018	TS2019	TS2020
Äänioikeutettujen lukumäärä on n. 15 500								
Henkilötyövuodet								
	TP2016	TA2017	LTK2018	KJ2018	KH2018	KV2018	TS2019	TS2020
Vertailut								
	TP2016	TA2017	LTK2018	KJ2018	KH2018	KV2018	TS2019	TS2020
Valtakunnallista vertailua ei ole olemassa.								

Kuvaus toiminnasta

Toiminta sisältää luottamushenkilöorganisaation (kaupunginvaltuusto ja -hallitus ja tarkastuslautakunta), konsernijohtoon, talous- ja henkilöstöhallinnon, toimistopalvelut, työllisyyden hoidon palvelut ja yhteiset palvelut.

Kuntalain 13 §:n mukaan valtuusto vastaa kunnan toiminnasta ja taloudesta. Päätösvalta kuuluu valtuustolle, jollei erikseen ole toisin säädetty tai jollei valtuusto itse ole toimivaltaansa siirtänyt kunnan muille viranomaisille.

Tarkastuslautakunta suorittaa ulkoista tarkastusta kuntalain määräysten mukaisesti. Tarkastuslautakunnan tehtävänä on valtuuston asettamien toiminnallisten ja taloudellisten tavoitteiden toteutumisen arviointi.

Kaupunginhallitus vastaa kunnan hallinnosta ja taloudenhoidosta sekä kaupunginvaltuuston päätösten valmistelusta, täytäntöönpanosta, laillisuuden valvonnasta sekä valvoo kunnan etua. Konsernijohto ja talous- ja hallintoyksiköt hoitavat valmistelun ja täytäntöönpanotehtävät kaupunginvaltuustolle ja kaupunginhallitukselle.

Talousarviovuoden tavoitteet

Pieksämäen kaupungin tavoitteena on turvata laadukkaat palvelut kuntalaisille sekä vahvistaa kuntalaisten osallistumis- ja vaikuttamismahdollisuuksia. Toiminnassa korostetaan tehokkuutta ja taloudellisuutta sekä yhteistyön ja tiedonkulun tärkeyttä. Uuden valtuuston toimintaedellytysten nopea luominen koulutuksen ja seminaarien avulla.

Tarkastuslautakunta antaa arviointikertomuksen valtuuston asettamien toiminnallisten ja taloudellisten tavoitteiden toteutumisesta. Tilintarkastaja antaa tilintarkastuskertomuksen.

Kaupunginhallitus ohjaa kaupungin toimintaa ja taloutta lakien ja säännösten sekä kaupungin strategian mukaisesti. Kaupungin strategia laaditaan valtuustokausittain. Uuden valtuuston käsiteltäväksi tulee kaupungin strategia valtuustokaudelle 2017 - 2021.

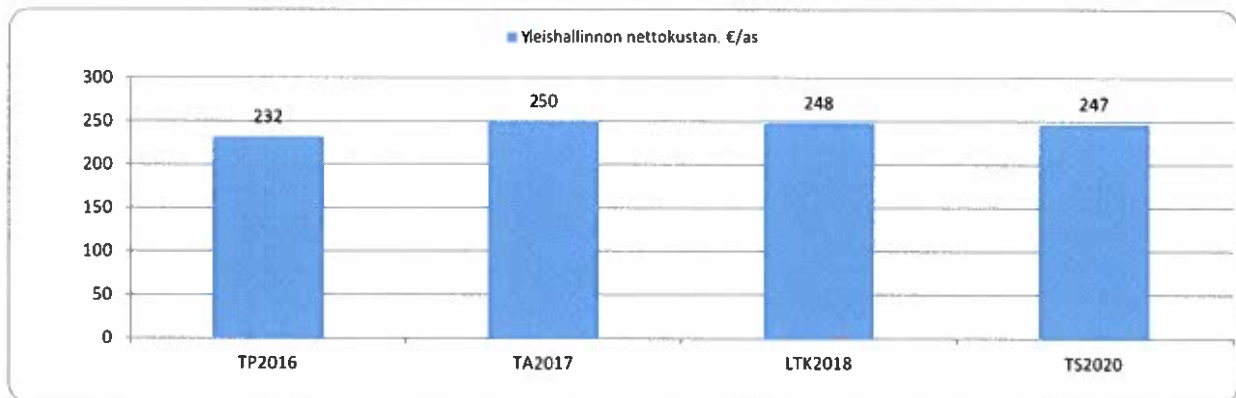
Alueuudistus tulee voimaan 1.1.2020. Tällä hetkellä käytettävissä olevien lakiluonnosten mukaan uudistuksen voimaantulovuonna 2020 kuntien vastuulle jäävien palveluiden rahoitus on tarkoitus turvata laskennallisesti täysimääräisesti uudistusta edeltävän tilanteen (v.2019) tasoisena. Voimaantulovuotta seuraavien neljän vuoden aikana järjestelmämuutoksesta aiheutuva kuntien rahoituksen muutos rajataan yhteensä +/-100 euroon/asukas. Kunnan taloutta ja sen muutosta tarkastellaan ns. tasapainotilalla, jolla tarkoitetaan vuosikatteen riittävyttä poistoihin. Lähtötilanteen jäädyttäminen lähelle muutosta edeltävää tilannetta on kannuste kuntien taloustilanteen parantamiseen ennen uudistuksen voimaantuloa. Tämän vuoksi on ensiarvoisen tärkeää saada kaupungin talous vuoteen 2020 mennessä omin toimenpitein mahdollisimman hyvään kuntoon.

Talousarviovuoden muutokset

Eu-tietosuoja-asetuksen siirtymäaika päättyy toukokuussa 2018, jonka jälkeen asetuksen vaatimukset tulevat kokonaisuudessaan voimaan. Siirtymäajan valmistelua varten on kaupunginhallituksen päätöksellä palkattu kuntien yhteinen tietosuojavastaava, joka tukee kaupungin oman tietosuojaryhmän valmistelutyötä. Siirtymäajan jälkeen tulee ratkaistavaksi tietosuoja-asetuksen edellyttämän tietosuojavastaavan nimeäminen. Kaupungin tiedottamista ja viestintää kehitetään vastaamaan Kuntalain 1.6.2017 vaatimuksia.

Sisäinen valvonta ja riskienhallinta

Sisäisen valvonnan ja riskien hallinnan ohje on laadittu. Yleishallinnon riskit on kartoitettu. Keskeisimmät riskit sisältyvät talouteen, rahoitukseen ja henkilöstöön. Aluetalouden heikkeneminen, väestön väheneminen ja työpaikkojen menetys vaikuttavat kaupungin tulopohjaan. Verotulot ja valtionosuudet alenevat. Kriisikuntakriteerien välttämiseksi on valtuusto hyväksynyt talouden tasapainotusohjelman, jonka vaikutukset näkyvät vuoden 2016 tp:ssä ja vuosien 2017-2020 talousarviossa ja suunnitelmassa. Vuosikatteen paraneminen ja ylijäämäiset tilinpäätökset hillitsevät kaupungin velkaantumista ja mahdollistavat palvelujen ja aluetalouden kannalta tärkeät investoinnit. Rahoitusriskiä on pienennetty painottamalla kiinteäkorkoisten kertalyhenteisten lainojen osuutta lainasalkusta. Henkilöstöriskinä on monien työtehtävien kasaantuminen samoille henkilöille, jolloin avainhenkilön poissaolo vaarantaa toiminnot. Riskiä on jossain määrin pyritty pienentämään sijaistusjärjestelyjen avulla.

SITOVA TAVOITE, budjetin pohjana oleva suoritteiden a-hinta

	TP2016	TA2017	LTK2018	KJ2018	KHALL2018	KV2018	TS2019	TS2020
Yleishallinnon nettokustant. €/as	232	250	248	248	248	248	244	247
- siitä työllisyshoidon nettokustant.	81	87	83	83	83	83	85	85

TALOUSARVIO JA -SUUNNITELMA (1 000 eur)								
	TP2016	TA2017	LTK2018	KJ2018	KHALL2018	KV2018	TS2019	TS2020
Tuotot	1 330	2 719	2 719	2 719	2 719	2 719	2 688	1 544
Kulut	5 611	7 341	7 294	7 294	7 294	7 294	7 200	6 097
Kate	-4 281	-4 622	-4 575	-4 575	-4 575	-4 575	-4 512	-4 553

Toimistopalvelut siirtyi yleishallintoon 1.1.2017

Suoritemäärät								
	TP2016	TA2017	LTK2018	KJ2018	KHALL2018	KV2018	TS2019	TS2020
Tarkastuspäivät	46	40	40	40	40	40	40	40
Kvalt:n kokoukset	7	6	7	7	7	7	7	7
Khall:n kokoukset	16	17	17	17	17	17	17	17
Seminaarit + iltakoulut	5	6	6	6	6	6	6	6

Henkilötyövuodet								
	TP2016	TA2017	LTK2018	KJ2018	KHALL2018	KV2018	TS2019	TS2020
Konsernijohto	1	1	1	1	1	1	1	1
Talous- ja hallintoyksikkö	4	3,6	3,6	3,6	3,6	3,6	3,6	3,0
Toimistopalvelut	1	34,78	35,00	35,00	35,00	35,00	35,00	25,00

Toimistopalvelut siirtyi yleishallintoon 1.1.2017

Vertailut								
	TP2016	TA2017	LTK2018	KJ2018	KHALL2018	KV2018	TS2019	TS2020

150

ELINKEINOELÄMÄN KEHITTÄMINEN

Kuvaus toiminnasta

Yrityspalveluiden toiminta-alueet 1) aloittavien ja omistajaa vaihtavien yritysten neuvontapalvelut 2) toimivien yritysten kehitysneuvonta ja kasvuhankeet 3) yritysten ja työn houkuttelevuus paikkakunnalle 4) lakisääteinen maaseututoimi 5) kaupungin matkailun markkinointi. Tilat osoitteessa Kauppakatu 1, 1. kerroksessa. Yrityksiä n. 1200, uusia n. 80 / v,

Talousarviovuoden tavoitteet

Yritystoiminnan edellytysten turvaaminen, alueen kilpailukykyyn säilyttäminen sekä maaseudun uuden yritystoiminnan edistäminen perinteisen maatilatalouden ohella. Kehityskykyisten ja -haluisten yritysten kartoittaminen ja tukeminen. Uusien työpaikkojen luominen kaupungin strategian mukaisesti.

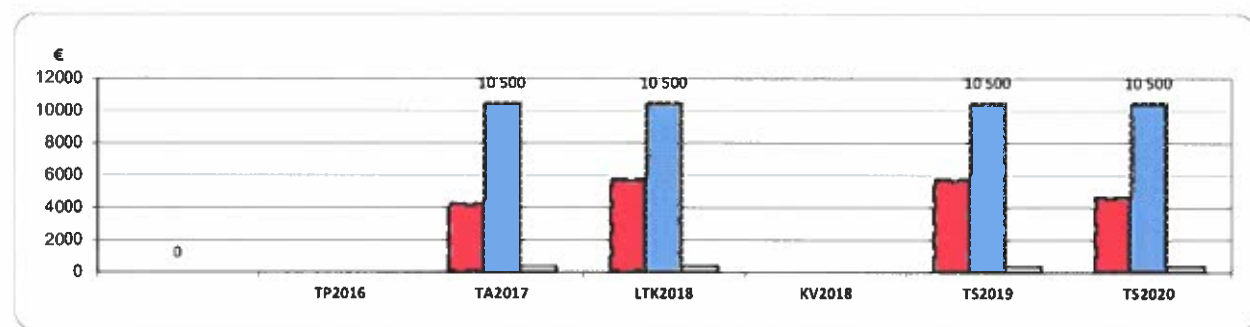
Talousarviovuoden muutokset

Haetaan lisää uutta yritystoimintaa ja uusia asukkaita. Matkailussa painotetaan enemmän sähköisiä ratkaisuja. Kaupunginvaltuuston päätöksen mukaisesti kohta 152 Kaupunkikehitys on lisätty talousarvioon.

Sisäinen valvonta ja riskienhallinta

Kerran vuodessa tehdään riskien kartoitus, jonka pohjalta laaditaan suunnitelma riskien vaikutusten minimoimiseksi. Merkittäviä riskitekijöitä ei ole havaittu. Lähinnä riskit ovat toiminnallisia ja liittyvät pääosin henkilöriskeihin.

SITOVA TAVOITE, budjetin pohjana oleva suoritteiden a-hinta

	TP2016	TA2017	LTK2018	KJ2018	KH2018	KV2018	TS2019	TS2020
Uusi työpaikka		4 258	5 772				5 760	4 648
Hankkeiden kuntaosuus		10 500	10 500				10 500	10 500
Maatila		390	390				390	390

TALOUSARVIO JA -SUUNNITELMA (1 000 eur)

	TP2016	TA2017	LTK2018	KJ2018	KH2018	KV2018	TS2019	TS2020
Tuotot	43	33	33				33	33
Kulut	627	774	776				775	664
Kate	-584	-741	-743	0	0	0	-742	-631

Suoritemäärät

	TP2016	TA2017	LTK2018	KJ2018	KH2018	KV2018	TS2019	TS2020
Uusi työpaikka	61	100	100				100	100
Hankkeen kuntaosuus	13	10	10				10	10
Maatila	248	241	241				241	241

Henkilötyövuodet

	TP2016	TA2017	LTK2018	KJ2018	KH2018	KV2018	TS2019	TS2020
	3	4	4				4	3

Vertailut 2016

	Pieksä- mäki	Koko maa	Etelä- Savo	Kaupunkimaiset kunnat
Mittari/mittarit				

180

TIETOHALLINTO

Kuvaus toiminnasta

Vastuualueiden sekä konserniyhtiöiden tietohallinnolle antamien järjestelmien, ohjelmien, palvelimien ja työasemien elinkaaren hallinta ja ylläpito, matkapuhelinten hankinta ja liittymien käyttöönotto, tulostamis- ja kopiokonepalvelun hallinnointi, tietoliikenteen hallinnointi sekä edellisiin liittyvästä tietoturvasta huolehtiminen.

Talousarviovuoden tavoitteet

Osallistuminen seudulliseen EU-tietosuojasetus -työhön ja sen vaatimien muutosten läpivienti järjestelmissä. Tuottaa kustannustehokasta palvelua vastuu-alueille ja konserniyhtiöille, toimintaa seurataan mittaroimalla palvelupyyntöjen läpimenoaikoja.

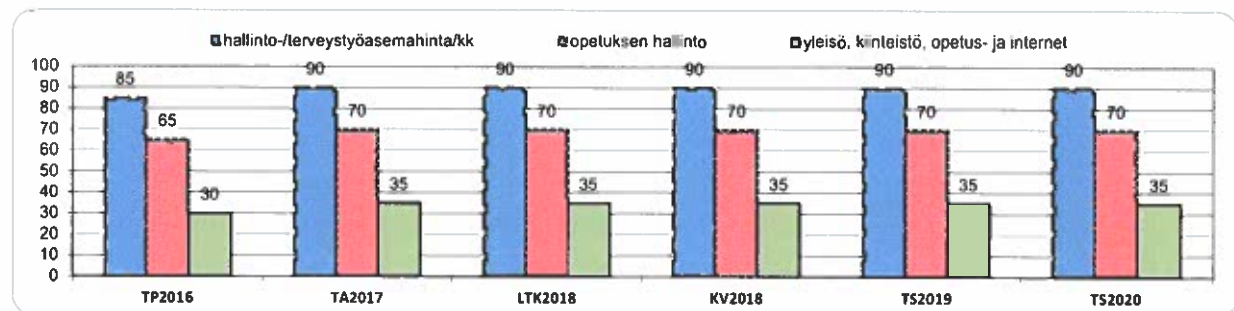
Talousarviovuoden muutokset

Talousarviovuonna on siirrytty kokonaan pois atk-laitteiden leasingistä ja siitä johtuen voidaan laitteiden elinkaarta hallinnoida joustavammin. Eu-tietosuoja-asetuksen siirtymäaika päättyy, sen vaatimusten täytäntöönpano eri muodoissaan (mm. kuntien yhteinen tietosuojavastaava). Mahdollinen sisäverkkoylläpidon ulkoistus kilpailutuksen tuloksena. Yhteiset jaettavat puhelinkulut kulkevat tietohallinnon kautta.

Sisäinen valvonta ja riskienhallinta

Käyttötaloutta seurataan kerran kuussa tietohallinnon palaverissa. Havaitut tietoverkkojen tai -laitteiden väärinkäytöt raportoidaan esimiehelle ja hallintojohtajalle kirjallisesti. Tietohallinnossa käydään kerran vuoteen riskien kartoitus, -arviointi ja mahdollisuus pienentää suurimpia riskejä. Samalla käydään edellisvuoden riskien pienentämisen tilanne. Riskien kartoituksen tilanteesta tiedotetaan hallintojohtajaa.

SITOVA TAVOITE, budjetin pohjana oleva suoritteiden a-hinta

	TP2016	TA2017	LTK2018	KJ2018	KH2018	KV2018	TS2019	TS2020
hallinto-/terveystyöasemahinta/kk	85	90	90	90	90	90	90	90
opetuksen hallinto	65	70	70	70	70	70	70	70
yleisö, kiinteistö, opetus- ja internet	30	35	35	35	35	35	35	35

TALOUSARVIO JA -SUUNNITELMA (1 000 eur)

	TP2016	TA2017	LTK2018	KJ2018	KH2018	KV2018	TS2019	TS2020
Tuotot	850	826	899	899	899	899	869	405
Kulut	763	824	899	899	899	899	876	594
Kate	88	2	0	0	0	0	-7	-189

Suoritemäärät

	TP2016	TA2017	LTK2018	KJ2018	KH2018	KV2018	TS2019	TS2020
hallinto-/terveystyöasemahinta/kk		493	493	493	493	493	493	255
opetuksen hallinto		21	23	23	23	23	23	23
yleisö, kiinteistö, opetus- ja internet		542	550	550	550	550	550	550
muut		72	53	53	53	53	53	53

Henkilötyövuodet

	TP2016	TA2017	LTK2018	KJ2018	KH2018	KV2018	TS2019	TS2020
	6	6	6	6	6	6	6	4

Vertailut 2016

	Pieksä- mäki	Koko maa	Etelä- Savo	Kaupunkimaiset kunnat
Mittari/mittarit				

26
PIEKSÄMÄEN KAUPUNKI
TALOUSARVIO 2018 JA TALOUSSUUNNITELMA 2019 - 2020

310

PERUSTURVAN HALLINTO- JA OSTOPALVELUT

Kuvaus toiminnasta

Perusturvan hallinto vastaa Pieksämäen kaupungin sosiaali- ja terveyspalveluiden johtamisesta ja kehittämisestä.

Talousarviovuoden tavoitteet

Kaupunginvaltuuston hyväksymän tasapainotusohjelman mukaan perusturvan vastualueen kustannukset pysyvät vuonna 2018 ja 2019 vuoden 2017 tasolla. Peruspalveluiden vahvistamisella valmistaudutaan maakunnalliseen soteratkaisuun.

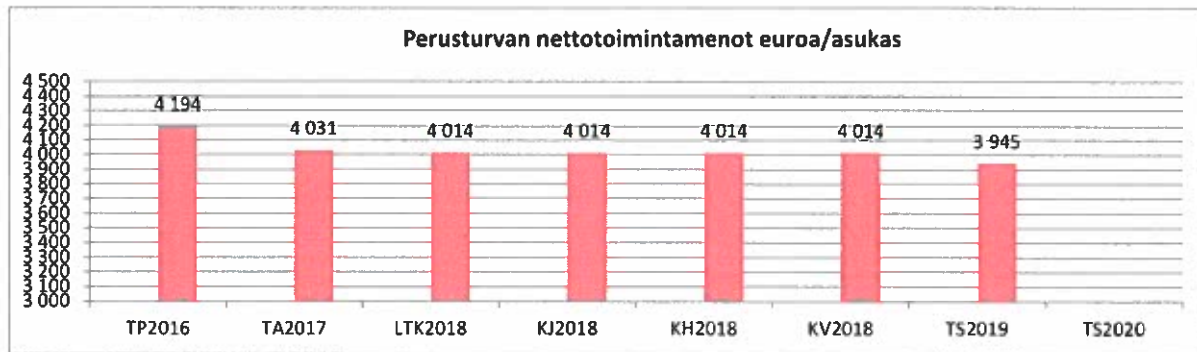
Talousarviovuoden muutokset

Perusturvan toiminnan hyvien ja tuloksellisten käytäntöjen vakiinnuttamista jatketaan edelleen. Perusturvan toiminnan omaseuranta ja ostopalveluiden valvonta jatkuu systemaattisesti. Toiminnan kehittäminen keskittyy paitsi sujuvien, yhteisesti sovittujen toimintamallien hiomiseen myös palvelujen tuottamisen omahoitoa painottavaan malliin.

Sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan tilanne

Sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan kartoitusta on tehty. Suunnitelmat riskien hallintaan tehdään alkuvuodesta 2018.

SITOVA TAVOITE, budjetin pohjana oleva suoritteiden a-hinta

	TP2016	TA2017	LTK2018	KJ2018	KH2018	KV2018	TS2019	TS2020
Perusturvan vastualueen nettokust. €/as. (huom. ei vertailukelpoinen jäljempänä esitetyn valtak. tilaston kanssa)	4 194	4 031	4 014	4 014	4 014	4 014	3 945	
TALOUSARVIO JA -SUUNNITELMA (1 000 eur)								
	TP2016	TA2017	LTK2018	KJ2018	KH2018	KV2018	TS2019	TS2020
Tuotot	529	1 000	34	34	34	34	34	
Kulut	26 945	26 406	24 021	24 021	24 021	24 021	23 900	
Kate	-26 416	-25 406	-23 987	-23 987	-23 987	-23 987	-23 866	
Organisaatiomuutos 2016.								
Suoritemäärät								
	TP2016	TA2017	LTK2018	KJ2018	KH2018	KV2018	TS2019	TS2020
ESSOTE:n avohuoltokäynnit (sis. psykiatrian)	20 036	20 000	19 000	19 000	19 000	19 000	19 000	
Ostopalvelukäynnit (sis. psykiatrian)	6 608	5 000	5 000	5 000	5 000	5 000	5 000	
ESSOTE somatiikan hoitopäivät	8 219	10 000	8 000	8 000	8 000	8 000	8 000	
ESSOTE psykiatrian hoitopäivät	2 209	2 500	2 500	2 500	2 500	2 500	2 500	
Ostopalveluhoitopäivät (sis. psykiatrian)	3 323	2 300	3 000	3 000	3 000	3 000	3 000	
Yhteispuvityksen käynnit	618	500	600	600	600	600	600	
Mks:ssa jatkohoitopaikk. odottavien hpv:t	0	0	0	0	0	0	0	

PIEKSÄMÄEN KAUPUNKI

TALOUSARVIO 2018 JA TALOUSSUUNNITELMA 2019 - 2020

Mittarit						
vakanssit						
määräaikaiset sijaiset						
joista alle 13 vrk sijaiset						
poissaolot						
joista koulutus						
virka-/työvapaa						
sairaspoissaolo						
henkilöstötyytyväisyys (1-5)	3,8	3,8	3,8	3,8	3,8	3,8
työkierrossa						
asiakastytytyväisyys (1-5)	4	4	4	4	4	4
muistutukset, kantelut lkm	0	0				
oikaisuvaatimukset lkm	alle 10	alle 10	alle 11	alle 12	alle 13	alle 14

Vertailut 2015

	Pmk	Koko maa	E-Savo	10 000-20 000 as. kunnat
Sosiaali- ja terveydenhuollon nettokustannukset €/asukas	4 286	3 262	3 830	3 310
Erikoissairaanhoidon nettokustannukset €/asukas	1 391	1 215	1 529	1 222

340

IKÄÄNTYVIEN PALVELUT

Kuvaus toiminnasta

Tulosalue sisältää tulosyksiköt: kotiin tuotettavat palvelut, palveluohjaus ja tukipalvelut sekä palvelukeskukset ja palveluasumisen ostot. Kotiin tuotettavat palvelut sisältävät kotihoitoon liittyvän hoivan ja huolenpidon. Palveluohjaus sisältää ikäihmisten palveluneuvonnan, palvelutarpeen arvioinnin ja -ohjauksen, omaishoidontuen, perhehoidon, ikäneuvolan, sotainvalidien ja muiden tukipalveluiden palvelut. Palveluasumisen ja palvelukeskuksen tulosyksikkö sisältää Kerttulan, Kivitaskun ja Peltokartanon palvelukeskukset ja Hiekanpään palvelukodin sekä palveluasumisen ostopalvelut.

Talousarviovuoden tavoitteet

Ensisijaisesti kotona asumisen tukeminen. Yksilölliset, tarpeenmukaiset ja taloudellisesti tuotetut palvelut. Yhtenäiset ja tasalaatuiset palvelut sekä yhtenäiset toimintakäytännöt eri alueilla.

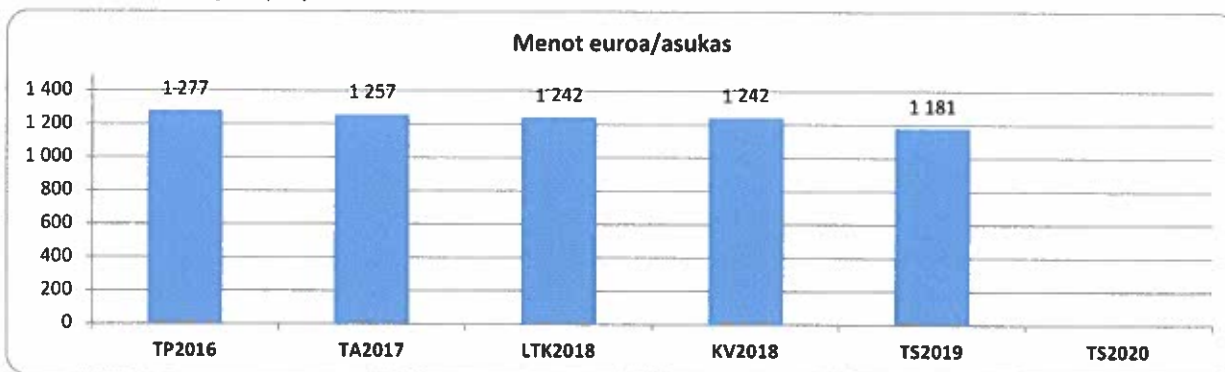
Talousarviovuoden muutokset

Valtakunnallisten ikääntyneiden palveluiden laatusuositusten mukaisesti käänämme palvelujärjestelmää koettua hyvinvointia lisäävän ja toimintakyvyn laskua ehkäisevän tavoitteiden suuntaan. Kotona asumisen tueksi vahvistamme ja kehitämme vuonna 2018 ikäihmisten tavoitteellista päivätoimintaa, kotiin ja ryhmissä tapahtuvaa kuntoutusta sekä tavoitteenamme on lisätä ikäihmisten perhehoitoa. Myös kotiutumisprosessit ovat työnalla.

Sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan tilanne

Sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan kartoitusta on tehty. Suunnitelmat riskien hallintaan tehdään alkuvuodesta 2018.

SITOVA TAVOITE, budjetin pohjana oleva suoritteiden a-hinta

	TP2016	TA2017	LTK2018	KJ2018	KH2018	KV2018	TS2019	TS2020
Sitova tavoite	1 277	1 257	1 242	1 242	1 242	1 242	1 181	
TALOUSARVIO JA -SUUNNITELMA (1 000 eur)								
	TP2016	TA2017	LTK2018	KJ2018	KH2018	KV2018	TS2019	TS2020
Tuotot	6 282	6 202	6 225	6 225	6 225	6 225	6 055	
Kulut	24 008	23 476	22 943	22 943	22 943	22 943	21 818	
Kate	-17 726	-17 274	-16 718	-16 718	-16 718	-16 718	-15 763	
Seurattavat suoritemäärät								
	TP2016	TA2017	LTK2018	KJ2018	KH2018	KV2018	TS2019	TS2020
Ennaltaehk.kotikäyntien asiakkaat, 80v								
Palvelutarpeen arviointi 7vrk:ssa,%		100	100	101	102	103	104	

PIEKSÄMÄEN KAUPUNKI

TALOUSARVIO 2018 JA TALOUSSUUNNITELMA 2019 - 2020

Kotona asuvat 75v täyttäneet % vastaavanikäisestä väestöstä	91-92	91-92	91-93	91-94	91-95	91-96
Tilapäisen kotihoidon piirissä asiakkaita						
Säännöllisen kotihoidon piirissä asiakkaita joista yli 75v.						
yli 75 v. asiakkaat % vastaavanikäisestä väestöstä 30.11	13-14	13-14	13-15	13-16	13-17	13-18
Tukipalvelujen piirissä asiakkaita						
Omaishoidontuen piirissä asiakkaita joista yli 75v.						
yli 75v. täyttäneet asiakkaat vuoden aikana % vastaanvanikäisestä väestöstä 31.12	6-7	6-7	6-8	6-9	6-10	6-11
Palveluasuminen hpvt,joista						
oma tuotanto						
ostopalvelut						
Tehostettu palveluasuminen hpvt, joista						
oma tuotanto						
ostopalvelut						
tehostetun palveluasumisen 75v täyttäneet asiakkaat						
% vastaavanikäisestä väestöstä 31.12	9	9	10	11	12	13
(laitoshoitotavoite 2-3 %)	0					
Lyhytaikaishoito						
oma tuotanto						
ostopalvelut						

Vertailut 2015

	Pieksämäki	Koko maa	Etelä-Savo	Kaupunkimaiset kunnat
Ikääntyneiden palvelujen nettokustannukset €/asukas	785	433	253	500
Kotihoidon nettokustannukset €/asukas	234	170	253	179

355

VASTAANOTTO- JA SAIRAALAPALVELUT**Kuvaus toiminnasta**

Tulosalue sisältää viisi tulosityksikköä; akuuttihoito, kuntoutus, vastaanottotoiminta ja tukipalvelut, suunterveydenhoito sekä mielenterveys- ja päihdepalvelut. Vastaanottotoiminta toimii kolmessa alueellisessa tiimissä. Lisäksi Virtasalmella, Jäppilässä ja Naarajärvellä on omat hoitajavastaanotot, jotka hallinnollisesti kuuluvat ikääntyvien palveluihin. Akuuttihoitoon kuuluvat akuuttiosasto, kiirevastaanotto ja kotisairaaloiminta. Kuntoutus pitää sisällään avo- ja osastokuntoutuksen, lääkinnällisen kuntoutuksen palvelut sekä vuoden 2018 alusta kuntouttava päivätoiminta.

Talousarviovuoden tavoitteet

Liikuntaa lääkkeenä toimintamallin jalkauttaminen osana ennaltaehkäisevää ja korjaavaa terveyden- ja sairaudenhoitoa. Kotiin annettavien palvelujen lisääminen (kotisairaala/mielenterveys ja päihdepalvelut). Sähköisten asiointimahdollisuuksien laajentaminen (ajanvaraus, sähköisten lomakkeiden täyttäminen ja hoitotarviketilauksen tekeminen).
 Palveluprosessien tehostaminen ja toiminnan asiakasprosessien mallintaminen jatkuu. Saattohoidon kehittäminen alkaa. Kuntoutuksen tulosityksikössä toimintakykyä edistävien toimien tehostaminen asiakkaan näkökulmasta, mm. kuntouttava päivätoiminta siirtyy kuntoutuksen tulosityksikköön, fysioterapian palvelu jalkautuu kaikkiin päivätoimintapisteesiin. Mielenterveys- ja päihdepalvelujen päiväkuntoutusta ja palvelumalleja uudistetaan, samalla tehostetaan jalkautuvia kotiin annettavia palveluja sekä jatketaan matalan kynnyksen palvelujen tarjoamista. Pysäkin päivätoimintakeskus lopetetaan vuoden 2017 loppuun vähäisen käytön vuoksi. Mielenterveys- ja päihdeasiakkaiden asumispalveluissa tavoitteena on pienentää asumispalvelujen ostoa, tehostamalla kevyempiä palvelumalleja. Suun terveydenhuollossa jalkautuvat palvelut jatkavat kouluilla ja palvelukeskuksissa, toiminnan tehostaminen jatkuu, akuutti särkyvastaanotto alkaa tammikuussa tehostetun mallin mukaan. Vastaanottotoiminnassa tehostetaan pitkäaikaissairaiden hoitoa ja hoidon ohjausta ja vastaanottotoiminnan laadullista sisältöä, hoito- ja kuntoutussuunnitelmapohjan mallintaminen ja jalkauttaminen, akuuttivastaanoton seuranta jatkuu.

Talousarviovuoden muutokset

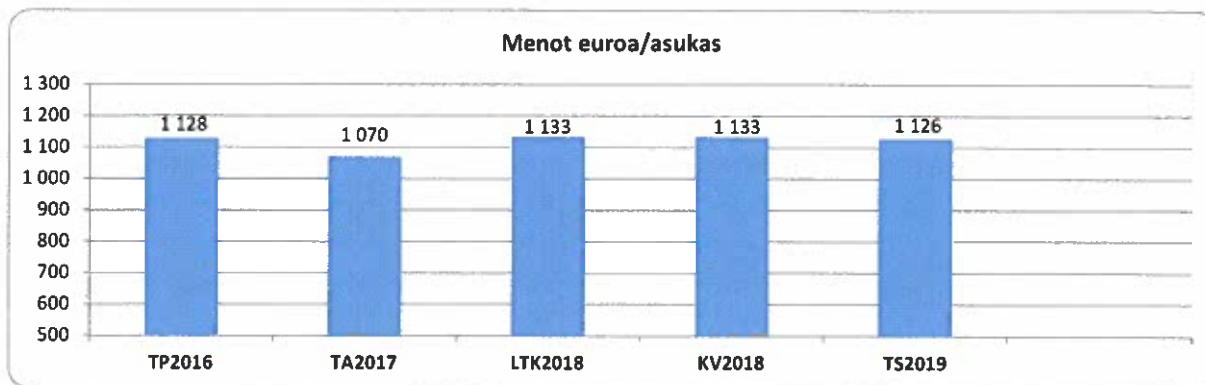
Päihdepalvelujen toiminnan uudistaminen, mm. jalkautuvien palvelujen tehostaminen. Suun terveydenhuollossa särky/akuuttivastaanottotoiminnan uudistettu malli sekä "kerralla kuntoon" toimintaperiaatteen aloitus. Vastaanottotoiminnassa painopiste pitkäaikaissairaiden asiakkaiden omahoidon ja ennalta ehkäisevän hoidon tehostamisessa. Hoitoliikuntaprosessi liitetty vastaanottotoimintaan, nyt tavoitteena liittää se kiinteästi asiakkaan omahoitoon. Vuoden 2018 alussa aloittaa kuntouttava päivätoiminta palvelukeskuksilla ja taajamissa. Lääkettämäärävien sairaanhoitajien määrä kasvaa, joka tehostaa sairaanhoitajien vastaanottotoimintaa ja hoidon tarpeen arviointia.

Sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan tilanne

Sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan kartoitusta on tehty. Suunnitelmat riskien hallintaan tehdään alkuvuodesta 2018.

TALOUSARVIO 2018 JA TALOUSSUUNNITELMA 2019 - 2020

SITOVA TAVOITE, budjetin pohjana oleva suoritteiden a-hinta

	TP2016	TA2017	LTK2018	KJ2018	KH2018	KV2018	TS2019
Tulosalueen menot €/asukas	1 128	1 070	1 133	1 133	1 133	1 133	1 126

TALOUSARVIO JA -SUUNNITELMA (1 000 eur)

	TP2016	TA2017	LTK2018	KJ2018	KH2018	KV2018	TS2019
Tuotot	3 534	2 808	3 025	3 025	3 025	3 025	3 024
Kulut	20 831	19 947	20 916	20 916	20 916	20 916	20 800
Kate		-17 139	-17 891	-17 891	-17 891	-17 891	-17 776

Suoritemäärät

	TP2016	TA2017	LTK2018	KJ2018	KH2018	KV2018	TS2019
AVOHOIDON KÄYNNIT		101 800	93 850				
Vastaanotto		61 000	25 500	25 500	25 500	25 500	25 500
Päivystys		2 500	30 000	30 000	30 000	30 000	30 000
Fysioterapia		2 400	2 200	2 200	2 200	2 200	2 200
Fysioterapian kotikäynnit		1 000	1 250	1 250	1 250	1 250	1 250
Apuvälinepalvelut		1 600	1 600	1 600	1 600	1 600	1 600
Mielenterveys- ja päihdepalvelut		10 300	10 300	10 300	10 300	10 300	10 300
Mielenterveys- ja päihde kotikäynnit		1 000	1 000	1 000	1 000	1 000	1 000
Suunterveydenhoito	20 173	22 000	22 000	22 000	22 000	22 000	22 000

Organisaatiomuutos 1.1.2017

Vertailut 2015

	Pieksä- mäki	Koko maa	Etelä- Savo	Kaupunkimaiset kunnat
Pth:n avohoidon nettokustannukset €/asukas	868	621	686	695

365

PERHEPALVELUT

Kuvaus toiminnasta

Tulosalue sisältää äitiys- ja perhesuunnitteluneuvolan, lastenneuvolan, koulu- ja opiskeluterveydenhuollon, perheneuvolan, lapsiperheiden kotipalvelun, yleisten perhepalvelujen, lastensuojelun, vammaisten ja kehitysvammaisten sekä aikuissosiaalityön toiminnot. Tulosityksiköitä ovat perheiden palvelut, aikuissosiaalityö ja vammaisten palvelut.

Talousarviovuoden tavoitteet

Tavoitteena on asiakaslähtöinen, tehokas ja taloudellinen palveluiden kokonaisuus. Huomiota kiinnitetään palveluketjujen yhtenäisyyteen. Palvelutuotannossa painotetaan ennaltaehkäiseviä ja varhaisen tuen palveluita.

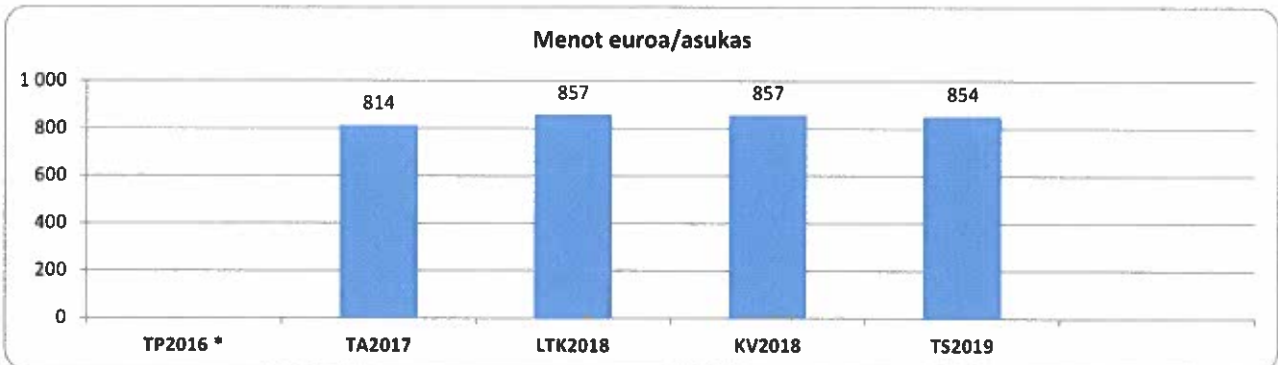
Talousarviovuoden muutokset

Lapsiperheiden kotipalveluissa on vuonna 2017 kokeiltu lyhytkestoisen kotipalvelun maksuttomuutta. Kokeilun perusteella toimintaa ollaan jatkamassa vuodelle 2018. Perhetyössä asiakasperhe ohjautuu toimintamallin mukaisesti oikea-aikaisen perhetyöpalvelun piiriin. Perhetyössä ja ammatillisessa tukihenkilöpalvelussa on siirrytty enenevässä määrin omaan palvelutuotantoon lukuun ottamatta muualla asuvien jälkihuoltoonuorten palvelutarvetta, tätä työtä jatketaan. Perhepalvelut ovat tiiviisti mukana LAPE- kärkihankkeessa. Vammaispalvelujen alueella Kaunolakodin toiminnan jatko tarkastellaan 2018 vuoden alkuun mennessä. Vuonna 2018 erityisryhmien erityishuolto-ohjelmat tehdään yhteistyössä Essoten kanssa.

Sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan kartoitusta on tehty. Suunnitelmat riskien hallintaan tehdään alkuvuodesta 2018.

Sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan tilanne

SITOVA TAVOITE, budjetin pohjana oleva suoritteiden a-hinta

	TP2016 *	TA2017	LTK2018	KJ2018	KH2018	KV2018	TS2019
Sitova tavoite		814	857	857	857	857	854
* uusi tulosalue							
TALOUSARVIO JA -SUUNNITELMA (1 000 eur)							
	TP2016	TA2017	LTK2018	KJ2018	KH2018	KV2018	TS2019
Tuotot		810	619	619	619	619	619
Kulut		15 432	16 120	16 120	16 120	16 120	16 053
Kate		-14 622	-15 501	-15 501	-15 501	-15 501	-15 434

PIEKSÄMÄEN KAUPUNKI
TALOUSARVIO 2018 JA TALOUSSUUNNITELMA 2019 - 2020

Seurattavat suoritemäärät	TP2016	TA2017	LTK2018	KJ2018	KH2018	KV2018	TS2019
AITIYS- JA PERHESUUNNITELUNEUVOLA							
käyntien lkm			3 900	3 900	3 900	3 900	3 900
LASTENNEUVOLA							
käyntien lkm			3 300	3 300	3 300	3 300	3 300
- joista terveystarkastuksia							
KOULU- JA OPISKELUTERVEYDENHUOLTO							
käyntien lkm			9 400	9 400	9 400	9 400	9 400
- joista terveystarkastuksia							
PERHENEUVOLA							
palvelujen piirissä lapsia (0-18 V.)							
palvelujen piirissä vanhempia							
asiakaskäynnit			4 200	4 200	4 200	4 200	4 200
- joista käyntejä lääkärin vastaanotolla							
- joista puheterapiakäyntejä							
- joista lasten tuki- tai terapiakäyntejä							
- joista vanhempien käyntejä							
LAPSIPERHEIDEN KOTIPALVELU							
palvelun saajaperheiden lukumäärä			65	65	65	65	65
asiakaskäyntejä			1 500	1 500	1 500	1 500	1 500
MUUT YLEISET PERHEPALVELUT							
SHL:n mukaisten yhteydenottojen ja lastensuojeluilmoitusten lkm			450	450	450	450	450
tukitoimien piirissä lapsia			200	200	200	200	200
määräajassa tehtyjen palvelutarpeen arvioiden osuus (%)			100	100	100	100	100
perhetyön saajaperheiden lkm			70	70	70	70	70
perhetyön asiakaskäyntejä			1 650	1 650	1 650	1 650	70
tukihenkilöpalvelun saajien lkm			30	30	30	30	30
tukihenkilöpalvelun asiakaskäyntejä			600	600	600	600	600
LASTENSUOJELU							
lapsia lastensuojelun avohuollon tukitoimien piirissä			100	100	100	100	100
sijaishuollossa olevien lkm			35	35	35	35	35
ammatillisten perhekotien ja laitoshoidon hpv			9 000	9 000	9 000	9 000	9 000
perhehoidon hpv			7 500	7 500	7 500	7 500	7 500
AIKUISSOSIAALITYÖ							
asiakkaita aktiivitoimintasuunnittelun piirissä vuoden aikana							
asiakkaita TYP-palvelun piirissä vuoden aikana							
ruokakuntia toimeentulotuen saajina vuoden aikana							
VAMMAISPALVELULAIN MUKAISET VAMMAISPALVELUT							
kuljetuspalvelujen piirissä asiakkaita							
henkilökohtaisen avustuspäivien piirissä olevat							
palveluasumisen piirissä asiakkaita							
KEHITYSVAMMAHUOLTO							
kehitysvammaisten palveluasumisen hpv							
kehitysvammaisten laitoshpv							
Vertailut 2015							
			Pieksämäki	Kokomaa	Etelä-Savo	Kaupunkimaiset kunnat	
Lastensuojelun ja muiden lasten ja perh. palv. ntokust., €/as.			301	211	186	186	
Vammaispalvelujen kustannukset €/as.			509	306	404	304	
Toimeentulotuen kustannukset €/as.			99	136	88	99	

410

KASVATUS- JA OPETUSPALVELUJEN HALLINTO

Kuvaus toiminnasta

Hallinnon tehtävänä on huolehtia kaupungin opetussuunnitelman ja palvelustrategian mukaisten kasvatusta ja opetustavoitteiden saavuttamisesta päivähoitossa, kouluissa ja nuorisotoimissa koko kunnan alueella. Johto ja henkilökunta vastaavat johtamisen ja tuloksellisuuden kehittämisestä kasvatusta, opetusta ja nuorisotyössä sekä tuottavat laadukkaita hallinto- ja asiantuntijapalveluja. Tukipalveluihin kuuluvat koulukuraattori- ja koulupsykologipalvelut, puheterapeutin ja erityis päivähoitoon palvelut.

Talousarviovuoden tavoitteet

Johtamista ja palvelujen järjestämistä kehitetään suunnitelmallisesti koko kunnan alueella. Jatketaan uusien opetussuunnitelmien mukaisten oppimisympäristöjen rakentamista. Koulupsykologitilanne järjestetään niin, että koko resurssi saadaan tehokkaasti käyttöön ja vastaamaan nykyistä tarvetta. Tuotetaan erityis päivähoitoon palvelut laadukkaasti ja kustannustehokkaasti.

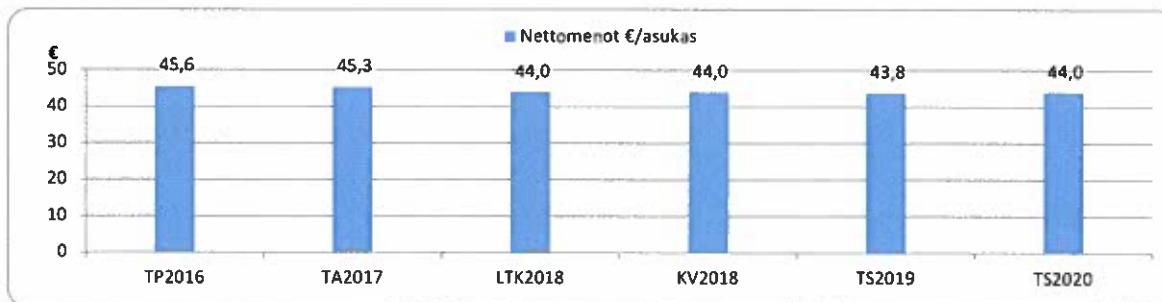
Talousarviovuoden muutokset

Tehdään varhaiskasvatukseen johtamiseen tarvittavat muutokset. Yläkoulun suunnittelutyö etenee suunnitellusti. Naarajärven alueen päiväkotien ja kouluratkaisut saadaan päätökseen. Laaditaan suunnitelma ja tehdään tarvittavat koulu- ja päiväkotiratkaisut lapsi/oppilasmäärät huomioiden sekä kasvatukselliset, opetukselliset ja taloudelliset mahdollisuudet ymmärtäen. Saatetaan hallinnon toimistopalvelut riittävälle tasolle.

Sisäinen valvonta ja riskienhallinta

Uuden hallintosäännön mukaisten riskien hallinnan ja sisäisen tarkastuksen kriteerin toteuttaminen. Jatketaan johdon sekä koko henkilöstön kouluttamista riskien tunnistamiseen ja hallintaan.

SITOVA TAVOITE, budjetin pohjana oleva suoritteiden a-hinta

	TP2016	TA2017	LTK2018	KV2018	KH2018	KV2018	TS2019	TS2020
Nettomenot €/asukas	45,6	45,3	44,0	44,0	44,0	44,0	43,8	44,0
TALOUSARVIO JA -SUUNNITELMA (1 000 eur)								
	TP2016	TA2017	LTK2018	KV2018	KH2018	KV2018	TS2019	TS2020
Tuotot	155	47	77	77	77	77	77	77
Kulut	997	900	889	889	889	889	886	890
Kate	-842	-852	-812	-812	-812	-812	-809	-813
Suoritemäärät								
	TP2016	TA2017	LTK2018	KV2018	KH2018	KV2018	TS2019	TS2020

Henkilötyövuodet								
	TP2016	TA2017	LTK2018	KJ2018	KH2018	KV2018	TS2019	TS2020
	11,2	11,5	11,2	11,2	11,2	11,2	11,5	11,5
* lisäksi hanketyöntekijöitä	2,40		1	1	1	1	1	1
Vertailut								
			Pieksä- mäki	Koko maa	Etelä- Savo			
Opetus- ja kulttuuritoiminnan nettokäyttökustannukset €/asukas v. 2015 (Tilastokeskus)			1 523	1 911	1 663			

415 VARHAISKASVATUS

Kuvaus toiminnasta

Varhaiskasvatus on lapsen suunnitelmallisen ja tavoitteellisen kasvatuksen, opetuksen ja hoidon muodostama kokonaisuus, jossa painottuu erityisesti pedagogiikka. Varhaiskasvatuspalvelujen tulosalue vastaa kaupungin lasten päivä-, vuoro- ja erityisvarhaiskasvatuksen organisoinnista, riittävydestä, toimivuudesta ja laadusta. Lapsen ja perheen tarpeet huomioiden varhaiskasvatusta annetaan päiväkodeissa, perhepäivähoidossa ja ryhmäperhepäivähoitokodeissa. Yksityiset palveluntuottajat ovat tärkeitä yhteistyökumppaneita, joiden toimintaa kaupunki tukee päivähoidon palvelusetelillä. Avoimen varhaiskasvatuksen palveluja tarjotaan Perheiden Talossa. Tulosalueen talousarviossa ovat myös kotihoidon tuen määrärahat.

Talousarviovuoden tavoitteet

Tulosalueen tavoitteena on palvella kaupungin lapsiperheitä ja vastata osa- ja kokopäiväisen sekä iltä- ja vuorohoidon kysyntään ja järjestää varhaiskasvatuspalvelut joustavasti, tehokkaasti ja taloudellisesti. Varhaiskasvatuspalvelujen perustehtävä on lapsen kasvatuksen, opetuksen ja hoidon tukeminen sekä varhaisen tuen ja kuntoutuksen mahdollistaminen erityis päivähoitoon keinoilla ja monialaisen verkostotyön avulla. Varhaiskasvatus tukee ja täydentää kotien kasvatustehtävää ja vastaa omalta osaltaan lasten hyvinvoinnista. Tavoitteena on ylläpitää palvelujen hyvää laatua huolehtimalla henkilöstön täydennyskoulutuksesta ja työhyvinvoinnista sekä vaikuttamalla toimintatilojen ja -välineiden kuntoon ja ajanmukaisuuteen. Talouden tehostamisen osalta ei saada aikaiseksi -200 000 euron säästötavoitetta. Henkilöstökuluja vähentämällä saadaan -183 461 säästöt mutta samaan aikaan sisäiset palvelut, vuokrat ja avustukset kasvavattavat kuluja n. 180 000 euroa. Toiminnan sitovina tavoitteina käytetään kunnallisen päivähoito keskihintaa 10 857 € /lapsi/vuosi ja kaikkien varhaiskasvatuspalvelujen suoritehintaa 7 995 € /lapsi/vuosi.

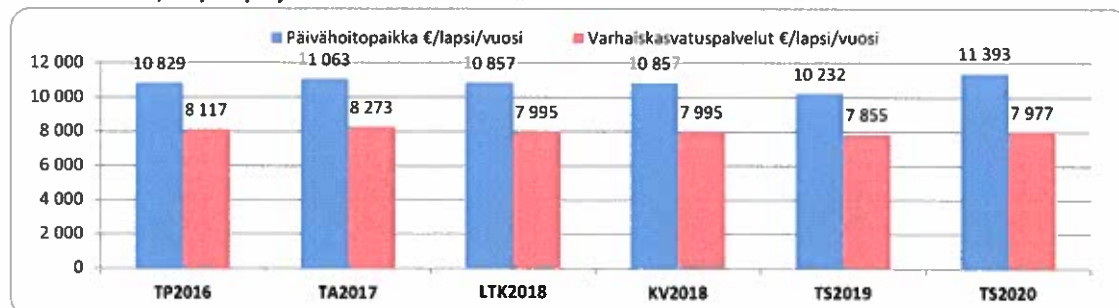
Talousarviovuoden muutokset

Vuodelle 2018 ennustetaan, että palvelujen piirissä olevien lasten määrä vähenee vain hyvin maltillisesti syksystä-18 alkaen. Kunnallista varhaiskasvatusta järjestetään edelleen viidessä päiväkodissa, yhdessä ryhmäperhepäivähoitokodissa ja n. 30 perhepäivähoitajan toimesta. Talouden säästötoimina esimiestyötä tehostetaan siten, että 1.8.18 alkaen viiden päiväkodin johtajuutta hoitaa 3 päiväkodin johtajaa ja perhepäivähoidon kolmesta päivähoito ohjaajasta yksi siirtyy muihin tehtäviin. Lisäksi päiväkotihoidon resurssihenkilöstöä vähennetään siirtämällä työntekijöitä eläköityvien toimiin. Jäppilän ryhmä muutetaan päiväkotiryhmäksi alueen asiakasmäärän kasvun vuoksi. Yksityiset päiväkodit ja perhepäivähoitajat täydentävät palvelutarjontaa kysynnän mukaan. Lapsen subjektiivinen oikeus varhaiskasvatukseen ja vanhempien valinnat eri palveluntuottajien ja -muotojen välillä määrittävät talousarvion lopullista toteutumista. Kotihoidon tuen käyttäjämäärät vähenevät vuoteen 2020 laskiessa.

Sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan tilanne

Talouden osalta riskinä ovat valtionohjauksesta ja lainsäädäntömuutoksista (mm. tulokertymän pienentyminen) sekä varhaiskasvatuksen tuen tarpeista (avustajat) aiheutuvat kustannusten nousu. Riskiä palvelujen turvalliseen järjestämiseen aiheuttaa vakituisen resurssihenkilöstön vähentäminen, koska kelpoisia sijaisia on kaupungissa vähän saatavilla.

SITOVA TAVOITE, budjetin pohjana oleva suoritteiden a-hinta

PIEKSÄMÄEN KAUPUNKI
TALOUSARVIO 2018 JA TALOUSSUUNNITELMA 2019 - 2020

	TP2016	TA2017	LTK2018	KJ2018	KH2018	KV2018	TS2019	TS2020
Päivähoitopaikka €/lapsi/vuosi	10 829	11 063	10 857	10 857	10 857	10 857	10 232	11 393
Varhaiskasvatuspalvelut €/lapsi/vuosi	8 117	8 273	7 995	7 995	7 995	7 995	7 855	7 977
TALOUSARVIO JA -SUUNNITELMA (1 000 eur)								
	TP2016	TA2017	LTK2018	KJ2018	KH2018	KV2018	TS2019	TS2020
Tuotot	654	490	510	510	510	510	491	484
Kulut	7 348	7 018	7 001	7 001	7 001	7 001	6 631	6 598
Kate	-6 693	-6 528	-6 490	-6 490	-6 490	-6 490	-6 140	-6 113
Suoritemäärät								
	TP2016	TA2017	LTK2018	KJ2018	KH2018	KV2018	TS2019	TS2020
Kunnalliset ph.lapset yhteensä	478	434	432	432	432	432	422	417
Päiväkotihoido	315	288	300	300	300	300	300	300
Perhepäivähoito	127	120	110	110	110	110	100	95
Ryhmäperhepäivähoito	36	26	22	22	22	22	22	22
Avoin varhaiskasvatus		26	33	33	33	33	30	30
Yksityinen hoidon tuki 31.7.16 asti	96	0	0	0	0	0	0	0
Palveluseteli 1.8.16 alkaen	131	125	140	140	140	140	130	120
Kotihoidon tuki	236	230	210	210	210	210	200	200
Henkilötyövuodet								
	TP2016	TA2017	LTK2018	KJ2018	KH2018	KV2018	TS2019	TS2020
Vakituiset ja määräaikaiset yhteensä	117	110	110	110	110	110	105	105
Vertailut								
	TP2016	TA2017	LTK2018	KJ2018	KH2018	KV2018	TS2019	TS2020
Päiväkotipaikka €/v	11 145	11 774	11 341	11 341	11 341	11 341	10 708	10 870
Perhepäivähoitopaikka €/v	9 435	8 999	9 190	9 190	9 190	9 190	8 405	8 245
Ryhmäpäivähoitopaikka €/v	9 507	12 095	12 600	12 600	12 600	12 600	12 061	12 058
Yksityisen hoidon tuki €/lapsi/vuosi	4 542	0	0	0	0	0	0	0
Palveluseteli €/lapsi/vuosi 1.8.16 luk.	6 451	5 264	5 920	5 920	5 920	5 920	6 653	7 041
Kotihoidon tuki €/lapsi/v	3 462	3 565	3 476	3 476	3 476	3 476	3 600	3 600
Vertailut 2015								
	Pieksämäki		Koko maa		Etelä-Savo		10 001-20 000 as. kunnat	
Lasten päivähoito €/asukas	392		490		377		466	
Lasten päivähoito €/0-6 v.	7 261		6 420		6 585		5 917	

420

ESIOPETUS, PERUSOPETUS JA NUORISOTOIMI**Kuvaus toiminnasta**

Toiminta-ajatuksena on tuottaa monipuolisia lasten ja nuorten palveluja, joiden kautta tuetaan lasten ja nuorten oppimista, kasvua sekä elämänhallintaa samalla edistämällä tasa-arvoa ja suvaitsevaisuutta. Esiopetus toteutuu opetussuunnitelman mukaisesti päiväkodeissa ja kyläkouluilla integroituna muiden ikäluokkien kanssa tai omina ryhminään. Perusopetusta annetaan 6 alakoulussa ja yhdessä yläkoulussa. Oppilashuolto, kolmiportaisen tuen järjestäminen ja kodin ja koulun yhteistyö, aamu- ja iltapäivätoiminta sekä koulunjälkeinen kerhotoiminta ja kesänuokkaritoiminta ovat keskeinen osa perusopetuksen palvelukokonaisuutta. Nuorisotoimen kokonaisuus pitää sisällään mm. nuorisotila-, erityisnuoriso-, etsivän nuoriso-, nuorten työpaja-, koulunuorisotyön sekä kulttuurisen ja kansainvälisen nuorisotyön toimintoja. Nuorisotyössä toteutetaan nuorisolain mukaista osallisuustoimintaa ja vastataan lasten ja nuorten hyvinvointisuunnitelman sekä ohjaamo Pientareen koordinoinnista. Nuoristyö on kunnan tehtävä.

Talousarviovuoden tavoitteet

Esi- ja perusopetuksen sekä nuorisotyön yhteisenä tavoitteena on lapsen eheän sekä yhtenäisen kasvun ja opinpolun rakentaminen. Työtä toteutetaan suunnitelmallisesti lasten ja nuorten Pieksämäki hyvinvointisuunnitelman mukaisesti eri hallintokuntien, viranomaistahojen ja kolmannen sektorin kanssa. Uuden yläkoulun suunnittelutyö jatkuu. Naarajärven alueen päiväkotit- ja kouluratkaisu saadaan tehtyä. Nuorisotyössä kehitetään yhdessä verkoston kanssa koulunuorisotyötä ja ennaltaehkäiseviä jalkautuvia palveluja siellä missä nuoret ovat sekä Ohjaamo Pientareen ja nuorten työpajan toimintaa tuottaen palvelut kustannustehokkaasti lähipalveluna. Sitovat tavoitteet ovat esiopetuksen ja perusopetuksen nettomenot/oppilas sekä nuorisotyön nettomenot/kävijä ja nettomenot/asukas.

Talousarviovuoden muutokset

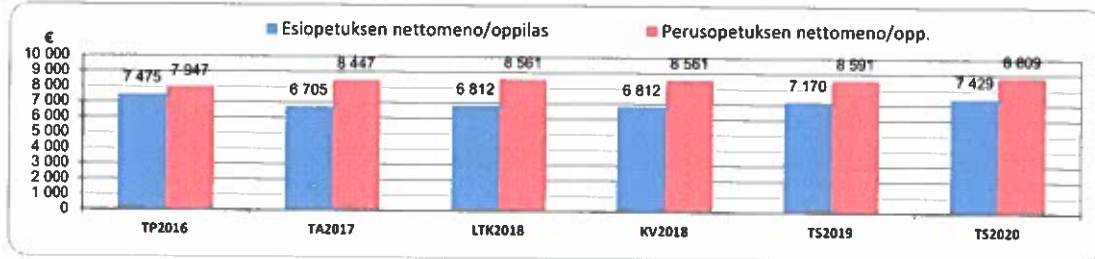
Vuonna 2018 esiopetuksessa on kevätlukukaudella 179 lasta, joista 18 kyläkouluilla. Syyslukukaudelle on esiopetukseen tulossa n. 137 esioppilasta. Uuden yläkoulun suunnittelutyö valmistuu. Virtasalmen koulun peruskorjaukset jatkuvat. Kehitetään oppimisympäristöjä ja opetusmenetelmiä uuden opetussuunnitelman hengessä. Digitaalisuuden lisääntymisen ja opetusteknologian kehittymisen vaatimat muutokset toteutetaan. Opetushenkilöstön koulutukseen panostetaan ja laaditaan koulutussuunnitelmat. Esi- ja perusopetuksen oppilasmäärän lasku vuodesta 2015 vuoteen 2020 on 174 oppilasta.

	2015	2016	2017	2018	2019	2020
Esioppilaita	164	140	177	135	142	136
1-6 lk oppilaita	986	975	943	954	923	903
7-9 lk oppilaita	549	524	479	474	492	486
Yhteensä	1699	1639	1599	1563	1557	1525

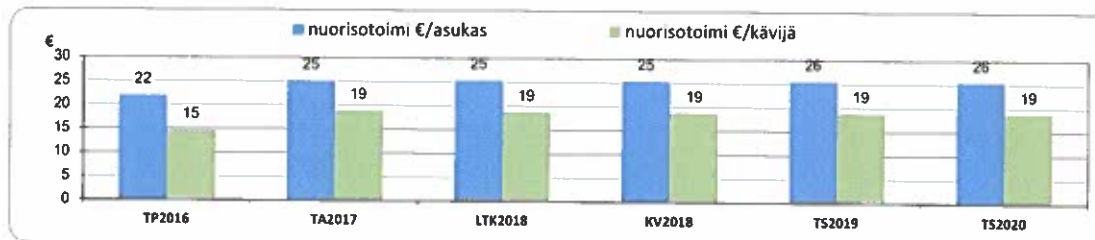
Sisäinen valvonta ja riskienhallinta

Järjestetään sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan koulutuksia. Laaditaan kasvatus- ja opetuspalvelujen henkilöstön koulutussuunnitelma. Päivitetään henkilöstön hyvinvointisuunnitelma. Yläkoulu toimii tällä hetkellä useassa toimipisteessä ja kärsii tila- ja huonokunnasta. Puolet Maaselän koulusta toimii Kanttilassa. Virtasalmen koulun peruskorjaus jatkuu. Koulujen turvallisuus- ja terveystarkastukset jatkuvat suunnitellusti. Nuorisotoimissa henkilöstöresurssien joustavaa käyttöä edellen tehostetaan ja osaamista kehitetään mm. kouluttautumalla. Taloudellisia riskejä pienennetään uudenlaisia kumppanuuksia kehittämällä ja hakemalla hankerahoitusta nuorisotyön kehittämiseksi paikallistasolla.

SITOVA TAVOITE, budjetin pohjana oleva suoritteiden a-hinta

	TP2016	TA2017	LTK2018	KJ2018	KH2018	KV2018	TS2019	TS2020
Esiopetuksen nettomeno/oppilas	7 475	6 705	6 812	6 812	6 812	6 812	7 170	7 429
Perusopetuksen nettomeno/opp.	7 947	8 447	8 561	8 561	8 561	8 561	8 591	8 809

	TP2016	TA2017	LTK2018	KJ2018	KH2018	KV2018	TS2019	TS2020
nuorisotoimi €/asukas	22	25	25	25	25	25	26	26
nuorisotoimi €/kävijä	15	19	19	19	19	19	19	19

TALOUSARVIO JA -SUUNNITELMA (1 000 eur)

	TP2016	TA2017	LTK2018	KJ2018	KH2018	KV2018	TS2019	TS2020
Tuotot	596	384	396	396	396	396	394	395
Kulut	14 484	14 537	14 383	14 383	14 383	14 383	14 325	14 507
Kate	-13 887	-14 153	-13 987	-13 987	-13 987	-13 987	-13 930	-14 113

Suoritemäärät

	TP2016	TA2017	LTK2018	KJ2018	KH2018	KV2018	TS2019	TS2020
20.9 tilanne								
Esioppilaat (ml. starttiluokan opp.)	140	173	135	135	135	135	142	136
Peruskoulun oppilaat	1 499	1 422	1 428	1 428	1 428	1 428	1 415	1 389
Perusopetuksen opetustunnit	111 369	110 000	108 000	108 000	108 000	108 000	108 000	108 000
Tukiopetustunnit	1 193	1 800	1 600	1 600	1 600	1 600	1 500	1 500
nuorisotoimen kävijät/vuosi	27 647	25 000	25 000	25 000	25 000	25 000	25 000	25 000

Henkilötyövuodet

	TP2016	TA2017	LTK2018	KJ2018	KH2018	KV2018	TS2019	TS2020
Esi- ja perusopetus ja ip-toim.	159,5	166	153	153	153	153	153	153
Valmistava opetus	2	2	0	0	0	0	0	0
Nuorisotoimi	6	6	6	6	6	6	6	6
nuorisotyön projektityöntekijät	2	2	3	3	3	3	3	3
* lis. sivutoim. opettajia	3	2	3	3	3	3	3	3

Vertailut

	TP2016	TA2017	LTK2018	KJ2018	KH2018	KV2018	TS2019	TS2020
AP/IP yks.hinta €/h (57%)	26	26	26	26	26	26	26	26
IP tunnit	9 130	11 000	11 000	11 000	11 000	11 000	11 000	11 000
nuortyon yks.hinta€/asukas	15	15	15	15	15	15	15	15
valtionosuus (29,7%)	21 959	21 478	20 667	20 667	20 667	20 667	20 600	20 186

Vertailut 2015

	Pieksä- mäki	Koko maa	Etelä- Savo	10 001-20 000 as. kunnat
Tilastokeskus				
Esiopeetus €/as	62	65	60	79
Perusopetus €/as	697	864	820	942
Nuorisotoiminta €/as	21	32	26	25

430

LUKIOKOULUTUS

Kuvaus toiminnasta

Pieksämäen lukio on aikuistuvan nuoren yksilöllinen kasvupaikka. Pieksämäen lukio on laaja-alainen ja se tarjoaa seutukunnan nuorille monipuoliset valmiudet lukion oppimäärään perustuviin jatko-opintoihin korkeakouluissa ja yliopistoissa sekä ammatillisessa koulutuksessa. Vuoden 2018 aikana ylioppilastutkinnon suorittaminen muuttuu lähes kaikissa kokeissa digitaaliseksi. Lukiokoulutuksessa opetetaan rinnakkain vuoden 2005 sekä vuoden 2016 opetussuunnitelmaa. Lukio toimii Kirkkopalveluilta vuokratuissa väistötiloissa.

Talousarviovuoden tavoitteet

Opetusjärjestelyt ovat monimuotoiset ja turvaavat oppilaille kummankin opetussuunnitelman mukaan etenemisen ja lukio-opintojen suorittamiseen kolmessa vuodessa. Oppimistulokset ovat vähintään valtakunnan keskitasoa ylioppilastutkinnon tulosten mukaan mitattuna. Pakolliset kurssit opetetaan kolmessa rinnakkaisryhmässä. Valtakunnalliset syventävät lukiokurssit voidaan opettaa kaikissa oppiaineissa. 90 % valmistuvasta ikäluokasta hakee valmistumisvuonna jatko-opintopaikkaa. Opintojen keskeyttäminen on alle valtakunnan lukiokoulutuksen keskiarvon. Opetusministeriön tilastoimat opetuksen kustannukset opiskelijaa kohden eivät saa ylittää vertailuryhmän keskiarvoa.

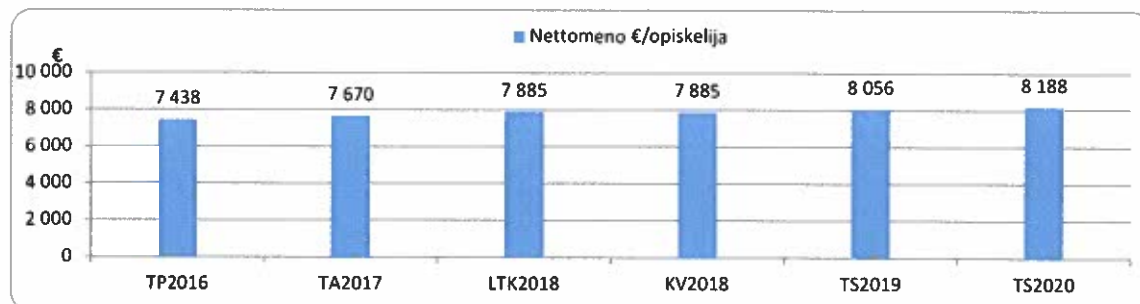
Talousarviovuoden muutokset

Lukion varsinaisten opiskelijoiden määrä tulee olemaan noin 210 oppilasta. Aloittava ikäluokka on noin 70 opiskelijaa. Opetussuunnitelmien uudistamisesta aiheutuu jonkin verran lisäkustannuksia opetustarjontaan, jotta voidaan turvata kaikkien valmistuminen määräajassa. Kirkkopalveluilta vuokrattu koulutila ei alenna mainittavasti kiinteistökustannuksia. Ruokapalveluiden kustannukset opiskelijaa kohden nousevat selvästi. Sähköisen ylioppilastutkinnon toimeenpano väistötiloissa edellyttää siirrettävän tutkintoverkon laajentamista vuonna 2018.

Sisäinen valvonta ja riskienhallinta

Toiminnalliset riskit liittyvät sähköisten ylioppilastutkinnon kokeiden järjestämiseen, tutkintoverkon turvallisuuteen ja varmuuteen. Tämä aiheuttaa myös tarvetta opettajien täydennyskoulutukselle. Lukion koko lähestyy sellaista rajaa, että pätevien opettajien työllisyyden turvaaminen voi edellyttää lähitulevaisuudessa henkilöstön yhteiskäyttöä peruskoulun tai toisen asteen koulutuksen kanssa. Väistötiloissa toimiminen aiheuttaa henkistä kuormitusta.

SITOVA TAVOITE, budjetin pohjana oleva suoritteiden a-hinta

PIEKSÄMÄEN KAUPUNKI
TALOUSARVIO 2018 JA TALOUSSUUNNITELMA 2019 - 2020

	TP2016	TA2017	LTK2018	KJ2018	KH2018	KV2018	TS2019	TS2020
Nettomeno €/opiskelija	7 438	7 670	7 885	7 885	7 885	7 885	8 056	8 188
TALOUSARVIO JA -SUUNNITELMA (1 000 eur)								
	TP2016	TA2017	LTK2018	KJ2018	KH2018	KV2018	TS2019	TS2020
Tuotot	20	16	22	22	22	22	16	16
Kulut	1 646	1 703	1 678	1 678	1 678	1 678	1 708	1 735
Kate	-1 626	-1 687	-1 656	-1 656	-1 656	-1 656	-1 692	-1 719
Suoritemäärät								
	TP2016	TA2017	LTK2018	KJ2018	KH2018	KV2018	TS2019	TS2020
Opiskelijoita	218,6	220	210	210	210	210	210	210
Opetustunteja	10 606	12 500	12 500	12 500	12 500	12 500	12 500	12 500
Henkilötyövuodet								
	TP2016	TA2017	LTK2018	KJ2018	KH2018	KV2018	TS2019	TS2020
	15,6	16	15,5	15,5	15,5	15,5	15,5	15,5
Vertailut								
	TP2016	TA2017	LTK2018	KJ2018	KH2018	KV2018	TS2019	TS2020
valtionosuus								
yksikköhinta	5 597	5 620	5 620	5 620	5 620	5 620	5 620	5 620
yksikköhinta yli 18-v. aloit.	3 246	3 260	3 260	3 260	3 260	3 260	3 260	3 260
Vertailut 2015								
	Pieksä- mäki	Koko maa	Etelä- Savo	10 001-20 000 as. kunnat				
Tilastokeskus								
Lukiokoulutus €/as	92	117	124	119				
Opetuksen kustannukset €/opiskelija (2015 OPH)	5 194	5 135	5 176	Kaupunkimaiset kunnat 4 668				

460

KULTTUURI- JA VAPAA-AIKAPALVELUT

Kuvaus toiminnasta

Kulttuuri- ja vapaa-aikapalveluiden vastuualue tuottaa laadukkaita ja ajanmukaisia kirjasto-, kulttuuri-, liikunta- ja opistopalveluja eri-ikäisille kaupunkilaisille yhteistyössä eri toimijoiden kanssa. Seutuopisto mahdollistaa itsensä toteuttamisen, monipuolisen opiskelun sekä elinikäisen oppimisen. Opisto tarjoaa kurssitoimintaa eri puolilla kaupunkia yli 80 toimipisteessä. Taiteen perusopetuksen kuvataiteen yleisen oppimäärän opetuksesta vastaa kuvataidekoulu ja musiikin laajan oppimäärän toteutuksesta Soisalo-opiston musiikkiopisto.

Talousarviovuoden tavoitteet

Kirjasto toimii kaikille avoimena ja monipuolisena oppimisympäristönä sekä yhteisöllisenä kokoontumispaikkana. Kulttuuritoimessa kehitetään opetusteatteritoimintaa ja yhteistyötä kolmannen sektorin kanssa. Liikuntatoinnissa jatketaan Hiekanpään liikuntapalvelukeskuksen strategista suunnittelua ja lähiliikuntapaikkojen kehittämistä sekä luontoreittien kehittämistä. Opistossa on tarjolla eri-ikäisille suunnattua kurssitoimintaa, joka tukee kaupunkilaisten hyvinvointia sähköisen hyvinvointikertomuksen tavoitteiden mukaisesti. Kaupunkilaisten osallistuminen opiston toimintaan on vilkasta maan keskiarvoon verrattuna. Opiston rooli maahanmuuttajien kotouttajana ja työtoiminnan yhteistyökumppanina vahvistuu.

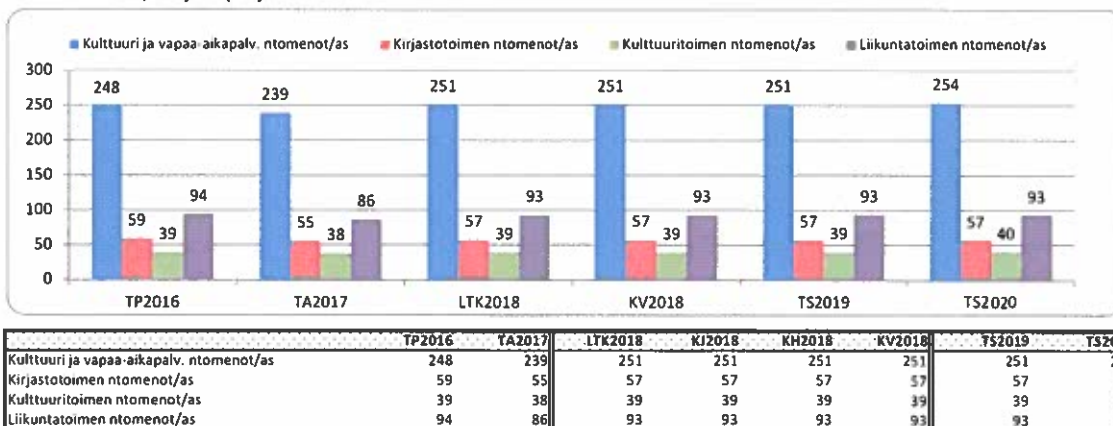
Talousarviovuoden muutokset

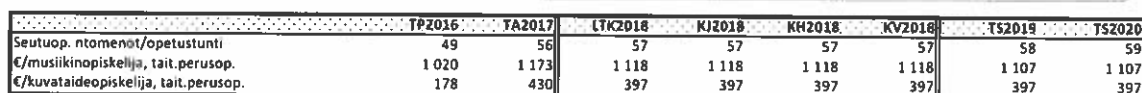
Kulttuuri ja vapaa-aikapalveluissa etsitään vahvoja kumppanuuksia toiminnan kehittämiseksi ja turvaamiseksi. Koko toimialue kehittää yhteistyötä matkailu- ja elinkeinotoimien kanssa. Kirjastotoimen alueellinen Lumme-yhteistyö laajenee järjestelmäyhteistyöstä, logistisista ja kehittämisestä ensi vuonna koskemaan myös tiivistyvää aineistonhankinnan yhteistyötä. Monipuolisen lukutaidon tukemista kirjasto toteuttaa ohjaamalla kirjaston käyttäjiä erilaisten mediasisältöjen vastaanottamisessa hankkimalla e-kirjoja ja digitaalisia lehtiä. Kulttuuritoimen osaamista hyödynnetään Veturitorin toimintojen kehittämisessä. Kulttuuritoimi ottaa toiminnoissaan huomioon juuri valmistuneen valtakunnallisen kulttuuristrategian painopisteet, kuten kulttuurisen hyvinvoinnin kehittämisen. Liikuntatoimi kehittää palvelurakennettaan yhteistyössä kolmannen sektorin ja muiden toimijoiden kanssa. Eläköitymisen myötä liikuntapaikkojen hoidossa on vajausta pitää yllä kohtuullista liikuntapaikkaverkostoa. Palkataan loppuvuodesta yksi liikuntapaikkojen hoitaja pysyvään työsuhteeseen. Opiston kurssitarjontaa tarkastellaan erityisesti kuntalaisten hyvinvoinnin edistämisen näkökulmasta. Tilojen käyttöä tehostetaan entisestään ja taloutalon sekä opistotalon käyttöä tiivistetään yhteistyössä muiden tahojen kanssa. Yksi virka tulee täytettäväksi eläköitymisen myötä.

Sisäisen valvonnan ja riskien hallinnan tilanne

Erilaisten lisenssien ja lupien velvoitteiden tiukkeneminen koko toimialueella ja niihin taloudellisesti varautuminen. Kirjaston uuden KOHA -järjestelmän tuomat muutokset kirjaston toimintaan. Riskikartoituksessa esille nousseet työturvallisuuteen ja rekisteriselvityksiin liittyvät asiat ovat kehittämiskohteena. Lisäksi arvioidaan kriittisesti koulutuksellisen tasa-arvon toteutumista kiristyvän taloustilanteen paineissa sekä alueellisen tasa-arvon että kurssimaksujen osalta. Yhdenvertaisuussuunnitelman mukaiset toimenpiteet ovat kehittämiskohteena.

SITOVA TAVOITE, budjetin pohjana oleva suoritteen a-hinta

Suoritemäärät	TP2016	TA2017	LTK2018	KJ2018	KH2018	KV2018	TS2019	TS2020
Lainausten määrä	258 000	260 000	260 000	260 000	260 000	260 000	250 000	250 000
Teatterin täyttöaste prosentteina	63,5 %	>50%	>50%	>50%	>50%	>50%	>50%	>50%
Seutuopisto:								
- Kurssilaisia	12 806	11 500	11 500	11 500	11 500	11 500	11 500	11 500
- Opetustunteja	17 348	16 000	16 000	16 000	16 000	16 000	16 000	16 000
Taiteen perusopetus:								
- Mus.opiskelijat	82	75	75	75	75	75	75	75
- Kuvat.opiskelijat	263	130	130	130	130	130	130	130
- Kuvat.opetustunnit	704	700	700	700	700	700	700	700

Henkilötyövuodet	TP2016	TA2017	LTK2018	KJ2018	KH2018	KV2018	TS2019	TS2020
Kulttuuri- ja vapaa-aikapalvelut	34,0	31,6	31,6	31,6	31,6	31,6	31	31
kirjasto	14,6	13,6	13,6	13,6	13,6	13,6	13	13
kulttuuri	5,2	5	5	5	5	5	5	5
liikunta	10	8	8	8	8	8	8	8
seutuopisto	4,15	5	5	5	5	5	5	5

[illegible]

510

TEKNINEN LAUTAKUNTA

Kuvaus toiminnasta

Teknisen lautakunnan vastuulla ovat teknisen lautakunnan, tila-, ruoka- ja siivouspalveluiden tulosalueet. Teknisen lautakunnan tulosalue vastaa teknisen lautakunnan hallinnon, maankäytön suunnittelun, mittaustoimen, liikenneväylien, viheralueiden, jätehuollon ja pelastustoimen palveluiden järjestämisestä sekä Jäppilän ja Virtasalmen lämpölaitoksista. Palo- ja pelastustoimen palvelut ostetaan Mikkelin kaupungilta. Muiden kuin viranomaispalveluiden tuottaminen perustuu pääasiassa ostopalveluihin. Liikenneväylien- ja viheralueiden hoidosta n. 60 % kaupungin omaa tuotantoa. Kaikki toimitilat on vuokrattu.

Talousarviovuoden tavoitteet

Palvelut järjestetään niin, että ne luovat hyvät edellytykset asumisen ja yritystoiminnan kehittymiselle alueelle. Maaveden rantayleiskaavan, Tahniemen-, Pertinkujan sekä Naarajärven palvelukeskuksen asemakaavamuutos. Puuta myydään kaupungin metsistä vuotuisen kasvun verran n. 300 000 € arvosta. Taksojen ja maksujen hinnat tarkistetaan ja tehdään tarvittaessa hintoihin korotukset.

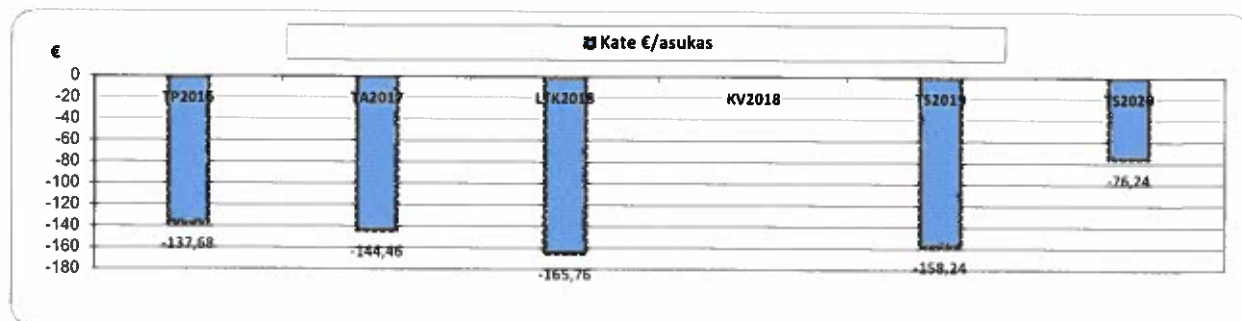
Talousarviovuoden muutokset

Tulosalueen menot ovat vuonna 2018 n. 74 000 € pienemmät, kuin vuonna 2017. Ostopalvelujen osuus on vähentynyt. Pelastustoimen maksuosuus on poistettu vuodelta 2020 sillä pelastustustoimi on siirtymässä maakunnan vastuulle.

Sisäinen valvonta ja riskienhallinta

Riskikartoitus ja toimenpideohjelma merkittävimpien riskien vähentämiseksi laaditaan kerran vuodessa. Riskikartoituksen toimenpideohjelman vaikuttavuutta arvioidaan kerran vuodessa. Työmaakohtaiset riskiarviot tehdään ennen työmaan aloittamista. Sisäisen valvonnan ohjeistuksen noudattamista valvotaan. Suurin toiminnallinen ja taloudellinen riski on vähäinen henkilöstöresurssi.

SITOVA TAVOITE, budjetin pohjana oleva suoritteiden a-hinta

	TP2015	TA2017	LTK2018	KV2018	KH2018	KV2018	TS2019	TS2020
Sitova tavoite Kate €/asukas	-137,68	-144,46	-165,76				-158,24	-76,24

PIEKSÄMÄEN KAUPUNKI
TALOUSARVIO 2018 JA TALOUSSUUNNITELMA 2019 - 2020

TALOUSARVIO JA -SUUNNITELMA (1 000 eur)								
	TP2016	TA2017	LTK2018	KJ2018	KH2018	KV2018	TS2019	TS2020
Tuotot	2 845	2 075	2 104				2 148	2 137
Kulut	4 098	5 194	5 165				5 070	3 545
Kate	-1 253	-3 119	-3 061	0	0	0	-2 922	-1 408
Suoritemäärät								
	TP2016	TA2017	LTK2018	KJ2018	KH2018	KV2018	TS2019	TS2020
Hoidetut liikenneväylät km/m ²	1 080 960	1 080 960	1 083 460				1 083 460	1 083 460
Hoidetut puistot m ²	710 000	710 000	710 000				710 000	710 000
Kaupungin maaomaisuus ha	4 845	4 845	4 840				4 850	4 850
Vuokratut tontit kpl	1 845	1 852	1 847				1 848	1 849
Hyväksyt kaavat kpl	4	5	5				4	4
Pelastustoimen hälytykset kpl	397	400	400				400	400
Myyty lämpömäärä Mwh	4 633	5 000	5 000				5 000	5 000
Myönnettyt rakennusluvut kpl		320	320				320	320
Suoritetut katselmukset kpl		600	600				600	600
Yksityistiet kpl	296	296	296				296	296
Yksityistiet km	650	650	650				650	650
Henkilötyövuodet								
	TP2016	TA2017	LTK2018	KJ2018	KH2018	KV2018	TS2019	TS2020
	24,6	24,6	24,6				24,6	24,6
Vertailut 2016								
	TP 2016	TA2017	LTK2018	KJ2018	KJ2018	KV2018	TS2019	TS2020
Yhdyskuntasuunnittelu €/asukas	33,39	32,56	32,58				30,93	28,40
Pelastustoimen kuntasouus €/asukas	81,90	79,09	80,10				80,10	0,00
Hoidetut liikenneväylät €/asukas	69,25	69,09	70,25				70,00	69,98
Hoidetut puistot €/asukas	10,5	10,5	10,5				10,80	10,70
Rakennusvalvonta €/asukas	15,56	18,1	18,02				17,43	17,37
Ympäristönsuojelu €/asukas	4,34	4,78	4,93				4,93	4,93
Yksityistiet €/asukas	6,81	7,13	7,49				7,48	7,48

550

TILA-, RUOKA- JA SIIVOUSPALVELUT

Kuvaus toiminnasta

Tila-, ruoka- ja siivouspalvelut jakaantuu kahteen eri tulosityksikköön; Ruoka- ja siivouspalvelut sekä Tilapalvelut.

Talousarviovuoden tavoitteet

Yksiköiden tehtävänä on vastata ja huolehtia yllä mainittujen palveluiden tuottamisesta pääasiassa kaupungin omille yksiköille. Palvelut pyritään tuottamaan kilpailukykyisesti niin hinnan kuin laadun suhteen. Tilapalveluiden sitovana tavoitteena on kiinteistöjen hoitomenot 4,20-4,80 €/m²/kk.

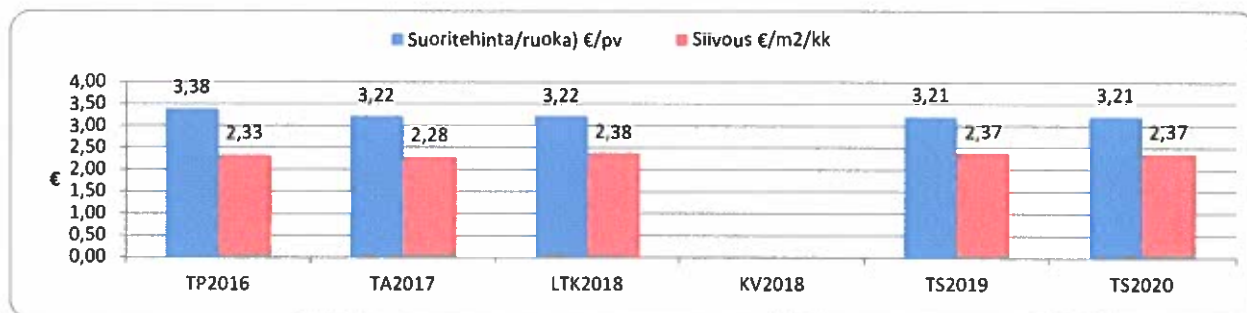
Talousarviovuoden muutokset

Tila-, ruoka- ja siivouspalvelut toimivat teknisen toimen alaisuudessa 1.1.2017 alkaen. Hyväksyttyä kiinteistöohjelmaa aloitetaan toteuttamaan mahdollisuuksien mukaan. Sotealueen valmistelun vuoksi palvelutalojen siivous siirretty 1732 toiminto/tehtävältä 1734 toiminto/tehtävälle. Vuodelta 2020 poistettu sotealueen laitoshuollon tulot, kulut ja henkilötyövuodet.

Sisäinen valvonta ja riskienhallinta

Sisäisen valvonnan ja riskien kartoitus tehdään tulosityksikköittäin ja kartointus päivitetään vuosittain.

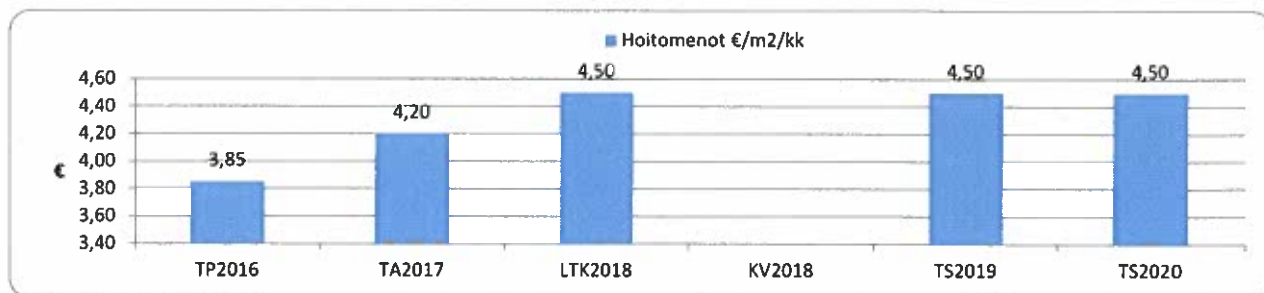
**SITOVA TAVOITE, budjetin pohjana oleva suorituksen a-hinta
Ruoka- ja siivouspalvelut**

Suoritemäärät: ruoka
Suoritemäärät: siivous

	TP2016	TA2017	LTK2018	KJ2018	KH2018	KV2018	TS2019	TS2020
Suoritehinta/ruoka) €/pv	3,38	3,22	3,22				3,21	3,21
Siivous €/m ² /kk	2,33	2,28	2,38				2,37	2,37
Henkilötyövuosi	88,70	88,70	90,00				86,00	57,00

Tilapalvelut

Hoidettavat m²

	TP2016	TA2017	LTK2018	KJ2018	KH2018	KV2018	TS2019	TS2020
Hoidettavat m ²	127 831	117 155	117 184				117 184	117 184
Hoitomenot €/m ² /kk	3,85	4,20	4,50				4,50	4,50
Henkilötyövuodet	13,62	13,17	14,72				14,00	14,00

TALOUSARVIO JA -SUUNNITELMA (1 000 eur)

50
PIEKSÄMÄEN KAUPUNKI
TALOUSARVIO 2018 JA TALOUSSUUNNITELMA 2019-2020

	TP2016	TA2017	LTK2018	KJ2018	KH2018	KV2018	TS2019	TS2020
Tuotot	14 281	13 865	14 066				14 065	12 780
Valmistus omaan käyttöön	37	16	25				25	25
Kulut	12 093	11 486	11 809				11 866	10 602
Kate	2 225	2 395	2 282				2 224	2 203
Suoritemäärät								
	TP2016	TA2017	LTK2018	KJ2018	KH2018	KV2018	TS2019	TS2020
Siivouspalvelu/Siivottavat m ²	74 363	68 537	67 527				67 527	67 527
Ruokapalvelu/Suoritemäärät	984 803	1 000 000	960 000				960 000	950 000
Toimitilapalvelut/Hoidettavat m ²	127 831	117 155	117 184				117 184	117 184
Henkilötyövuodet								
	TP2016	TA2017	LTK2018	KJ2018	KH2018	KV2018	TS2019	TS2020
Tila- ruoka- ja siivouspalvelut	136,80	104,57	104,72				100,00	71,00
Varasto ja tekstiilihuolto	1,50	1,50	1,50				1,50	0,50
Vertailut								
	TP2016	TA2017	LTK2018	KJ2018	KH2018	KV2018	TS2019	TS2020
Hoitokulu €/m ² /kk, Pieksämäki (kaikki kiinteistöt, keskiarvo)	3,85	4,20	4,50				4,50	4,50
Tilastokeskus, as oy:n hoito- kulu €/m ² /kk (koko maa) TP 2016	4,40							

8

INVESTOINTIOHJELMA VUOSILLE 2018 – 2020

Vuoden 2018 bruttoinvestoinnit ovat 12 485 000 euroa, vuoden 2019 bruttoinvestoinnit ovat 16 825 000 euroa ja vuonna 2020 ne ovat 12 415 000 euroa.

Valtuusto myöntää investointeihin kokonaismäärärahan tulosalueittain. Toimielimet vahvistavat investointimäärärahojen käyttösuunnitelman vuoden ensimmäisessä kokouksessa samalla kun vahvistetaan tulosalueittain käyttötalousmäärärahojen käyttösuunnitelmat.

Investointiohjelmassa on Etelä-Savon ammattiopiston (Esedu) tilojen suunnitteluun ja rakentamiseen varattu määrärahat seuraavasti:

–	vuodelle 2018	2 000 000 €
–	vuodelle 2019	3 000 000 €
–	yhteensä	5 000 000 €

Esedun tilojen toteuttamisen ehtona on, että tiloista laaditaan vähintään 10 vuoden vuokrasopimus Etelä-Savon Koulutus Oy:n kanssa. Aie- ja vuokrasopimus koulutustilojen vuokraamisesta ja rakentamisesta Etelä-Savon ammattiopiston käyttöön on allekirjoitettu 24.2.2016 Pieksämäen kaupungin ja Etelä-Savon Koulutus Oy:n kesken.

Investointiohjelmassa on varattu Hiekanpään yläkoulua varten seuraavat määrärahat

–	vuodelle 2018	4 000 000 €
–	vuodelle 2019	4 000 000 €
–	vuodelle 2020	4 180 000 €
–	vuodelle 2020, kalusteet	1 000 000 €
–	yhteensä	13 180 000 €

Investointiohjelmaan sisältyy lisäksi Maaselän 250 oppilaan yläkoulu- ja varhaiskasvatusyksikön rakentamiseen määrärahat seuraavasti:

–	vuodelle 2018	100 000 € (suunnittelumääräraha)
–	vuodelle 2019	2 700 000 €
–	vuodelle 2020	2 700 000 €
–	yhteensä	5 500 000 €

Sekä Maaselän koulu- että päiväkotikiinteistö ovat huonokuntoiset. Peruskorjauksen kustannukset muodostuisivat korkeiksi uudisrakentamiseen nähden. Uuden yksikön rakentamisella voidaan ratkaista myös Maaselän koulun mahdolliset sisäilmaongelmat.

PIEKSÄMÄEN KAUPUNKI
TALOUSARVIO 2018 JA TALOUSSUUNNITELMA 2019 - 2020

PIEKSÄMÄEN KAUPUNKI		INVESTOINTIOHJELMA VUOSILLE 2018- 2020								
maarakja	** -hankekoht.	Kustannus-								
aha	sitovuustaso	arvio	TP 2016	TA 2017	LTK 2018	KJ 2018	KH 2018	KV 2018	TS 2019	TS 2020
Projekti	HANKE									
Investointeihin yli 50.000 euroa maksavat hankkeet										
KAUPUNGINHALLITUKSEN VASTUUALUE			654 381	350 000	250 000	250 000	0	0	270 000	300 000
140 KAUPUNGINHALLITUS			843	100 000	100 000	0	0	0	100 000	100 000
Käyttöomaisuuden osto/arvopaperit			843	100 000	100 000		0	0	100 000	100 000
Myyntit			0							
150 ELINKEINOELÄMÄN KEHITTÄMINEN			373 759	0	0		0	0	0	0
Modernit osat Vanhat Veluntalit			373 759	0						
Tuet ja avustukset										
181 TIETOHALLINTO			279 779	250 000	150 000	0	0	0	170 000	200 000
Hankkeen kuvaus Atk- hankinnat										
Ohjelmisto- ja laitehankinnat			279 779	250 000	150 000				170 000	200 000
Hankkeen ajotus: Jatkuva										
PERUSTURVA			50 355	950 000	360 000	360 000	0	0	0	0
Hankkeen kuvaus Laite/ irtalaimistohankinta			50 355	0	0		0	0	0	0
Autoklaavi				0						
Hammashoitolaite- ja kalustehankinnat			50 355	0						
Hankkeen kuvaus Korjausinvestoinnit				950 000	360 000	0	0	0	0	0
Terveyskeskus: 1 krs tilojen muutokset			300 000	72 177						
Hammashoitolaite ja apteekin muutos				493 559						
Akuutiosaston muutto				105 261						
Terveyskeskus: kahden palvelualueen iv- koneiden uusinta				300 000						
Terveyskeskus - sairaala, sosiaali- ja terveyspalveluiden keskitäminen				650 000						
Tk, fysioterapiatila, kuntoutusosasto					250 000					
Sairaala-alueen ulkoalueen valaistus					55 000					
Mielenterveys ja päihdeyksikkö					55 000					
KASVATUS- JA OPETUSPALVELUT			601 616	4 250 000	6 625 000	6 625 000	0	0	10 320 000	8 075 000
415 VARHAISKASVATUSPALVELUT			492 509	350 000	360 000	0	0	0		0
Hankkeen kuvaus Korjausinvestoinnit										
Konttiopiston päiväkodin ilmastointi, lämmitys				356 635	60 000					
Tahinemen päiväkotit: s-säpuoliset korjaukset			300 000	135 874	150 000					
Jäppilän ryhmäperhepäiväkodin siirto terveysasemalle					140 000	260 000				
Hiekanpään päiväkodin piha-alue ja kalusteet						100 000				
420 ESIOPETUS, PERUSOPETUS JA NUORISOTOIMI			109 176	3 900 000	6 265 000	6 265 000	0	0	10 320 000	8 075 000
Hiekanpään yläkoulu, 5800 brm² ± 2100 eur			12 180 000	109 176	1 950 000	4 000 000			4 000 000	4 180 000
Hiekanpään yläkoulun kalusteet			1 000 000							1 000 000
Esedun tilat			5 000 000	0	1 500 000	2 000 000			3 000 000	
Virtasalmen koulualueen rakennukset			730 000	0	100 000	100 000			500 000	130 000
Maaselän koulu/päiväkotit			5 500 000	0	300 000	100 000			2 700 000	2 700 000
Lukio									55 000	
Hankkeen kuvaus Koulujen atk-hankinnat										
Oppimisympäristön kehittäminen, tietotekniikan hankinnat			jalkuvaa	50 000	65 000				65 000	65 000
KULTTUURI- JA VAPAA-AIKAPALVELUT			495 758	610 000	735 000	735 000	0	0	455 000	350 000
471 KIRJASTOTOIMI			62 872	0	0	0	0	0	0	250 000
Kirjastoauvio										250 000
Kirjastojen kameravalvonta ja lainausautomaatit			62 872							
462 KULTTUURITOIMI			92 767	200 000	400 000	0	0	0	105 000	100 000
Hankkeen kuvaus Peruskorjaus/ laajennus										
Morsian navetan kunnostus				50 000	0					50 000
Savonradan museon kunnostus			200 000	0					50 000	50 000
Nukkekodin kunnostustyöt				55 000	0				55 000	0
Poleenin salin penkit ja näyttämötekniikka, vesikatot			670 000	92 767	200 000	400 000			0	
Avustus Poleenin muutostöihin (OKM)			-100 000							

53
PIEKSÄMÄEN KAUPUNKI
TALOUSARVIO 2018 JA TALOUSSUUNNITELMA 2019 - 2020

PIEKSÄMÄEN KAUPUNKI				INVESTOINTIOHJELMA VUOSILLE 2018-2020								
maarak aha	Projekti	HANKE	** =hankekoht. sitovuustaso	Kustannus- arvio	TP 2018	TA 2017	LTK 2018	KJ 2018	KH 2018	KV 2018	TS 2019	TS 2020
481 LIIKUNTATOIMI					340 118	419 000	335 000	0	0	0	350 000	0
	Hankkeen kuvaus	Peruskorjaus										
	Tahniemen liikunta-alusta, pienpelialueena			100 000								0
	Avustus (AVI)			-20 000								
	Naarajärven lähiliikuntapaikka			370 000	26 185	40 000						
	Naarajärven lähiliikuntapaikan jääkiekkokaukalo ja alueen pohjaus, viimeistely			150 000	44 821	23 000					0	0
	Avustus			-10 000								
	Ulkoturetit				69 235		80 000					
	Urheilutalon peruskorjauksen ja laajennus					220 000						0
	Luontoreittien kunnostus			50 000	199 877	77 000					0	0
	Avustus, (Leader)			-140 000								
	Virtasalmen ja Jäppilän koulujen lähiliikuntapaikat			155 000		50 000	80 000				0	
	Konttiopuiston liikuntahalli, katto, salaojat						100 000				100 000	
	Urheilutalon korjaus/Pallohuuhali						0				250 000	
	Latukone ja laajametrakton						75 000					
TEKNINEN LAUTAKUNTA					1 407 637	3 870 000	4 515 000	4 515 000	0	0	5 780 000	3 690 000
510 TEKNINEN LAUTAKUNTA					45 532	160 000	100 000	100 000	0	0	100 000	100 000
	Maanhankinta/ rakennusten lunastus				45 532	160 000	100 000	100 000	0	0	100 000	100 000
	Hankkeen ajoitus	jatkuvaa			45 532	100 000	100 000				100 000	100 000
	Myymälä											
KUNNALLISTEKNIikka					1 007 466	2 970 000	3 000 000	3 000 000	0	0	4 240 000	3 070 000
	Hankkeen kuvaus	Liikenneväylät										
	Katualueiden peruserännyt: jakamaton	jatkuvaa		3 225	100 000		100 000				100 000	100 000
	Kestopäällysteet ja katu pohjaukset	jatkuvaa		249 551	200 000		250 000				250 000	250 000
	Savontie saneeraus, väli Huvilakatu - Keskuskatu		2 700 000			0	0				0	500 000
	Liikennevalot, Keskuskatu					50 000	50 000				100 000	
	Sadevesiviemäreiden peruskunnostus	jatkuvaa		175 196	200 000		200 000				200 000	200 000
	Ulkoväläistuksen saneeraus, jatkuu	jatkuvaa		377 798	400 000		400 000				350 000	350 000
	Opailteet ja liikenneturvallisuussuunnitelman pienet kohteet	jatkuvaa		21 471	30 000		30 000				30 000	30 000
	Vihantie			150 000	100 000		80 000					
	Hiekanpään alueen liikennejärjestelyt					50 000					350 000	300 000
	* Kadut		440 000			80 000	100 000				260 000	
	* Kevyenliikenteen väylät/polut		263 000			100 000	170 000					
	* Huvilakadun muutostyöt		1 108 000				50 000				500 000	600 000
	* LPA- pysäköintipaikat		1 450 000				250 000				220 000	
	* Hulevesijärjestelyt, hulevesiallas ja Puiston eteläosa		420 000				100 000				200 000	200 000
	Veturitalin alueen liikennejärjestelyt Talikankaankatu		300 000									
	Kangaskadun muutostyöt, nimeämättömä kalu		450 000				200 000				250 000	
	Mylykadun ja Kangaskadun/Aseman liikennejärjestelyt		350 000				0				350 000	
	Vanhan Mäkelintien/Kangaskadun/keskusta liikennejärjestelyt		350 000			210 000	0				350 000	
	Veturitali ja teollisuusalueen hulevedet		1 000 000			270 000	0				200 000	
	Veturitalin alueen liikennejärjestelyt, tonttien sisäiset väylät, kaupungin osuus						780 000					
	Veturitalin alueen silta		6 000 000		0	1 000 000	0					
	Konttiopuistonkadun peruskorjaus		350 000			0	0				100 000	110 000
	Ratakatu		950 000			150 000	100 000				400 000	400 000
	Hankkeen kuvaus	Viherväylät/leikkipuistot										
	Leikkipuistojen saneeraus	jatkuvaa		30 225	30 000		30 000				30 000	30 000
	Hankkeen kuvaus	Lämpöalutokset										
	Virtasalmen lämpöalutoksen peruskorjaus		210 000				110 000					
550 TUKIPALVELUT					354 639	800 000	1 415 000	1 415 000	0	0	1 440 000	520 000
	Toimittilat											
	Hankkeen kuvaus	Korjausinvestoinnit										
	Jakamaton määräraha vuosikorjausinvestointeihin	jatkuvaa				400 000	400 000				400 000	400 000
	Paloasema, vesikatto, ilmanvaihto		400 000	320 756	300 000						0	
	Kanttila, julkisivujen ja rakennuksen sisäpuolisten											
	rakenteiden korjaukset		300 000	33 883	50 000		70 000				70 000	70 000
	Vesilaitoksen valvonta Kaarise 5		50 000			50 000						
	Vesi ja jäteveden laitosrakennusten korjaus						200 000				500 000	0
	Kangaskatu 26, ent. maalaamo						370 000					

PIEKSÄMÄEN KAUPUNKI
TALOUSARVIO 2018 JA TALOUSSUUNNITELMA 2019 - 2020

PIEKSÄMÄEN KAUPUNKI		INVESTOINTIOHJELMA VUOSILLE 2018- 2020									
maailma											
Projekti	HANKE	** =hankekoht. sitovuustaso	Kustannus-arvio	TP 2016	TA 2017	LTK 2018	KJ 2018	KH 2018	KV 2018	TS 2019	TS 2020
	Virtasalmen virastotalon, lvis-korjaukset									370 000	
	Kaante 1, vesikatto, lvis-korjaukset					100 000				50 000	
	Kauppator					55 000					
	Vankko, katto, lvis-työt					220 000					
	Toimilöyön korjausinvestoinnii										
	Myyntit										
	Ruokahuolto										
	Läheharikunnat			49 199	50 000					50 000	50 000
YHTEENSÄ											
MENOT				3 209 816	10 030 000	12 485 000	12 485 000	0	0	16 825 000	12 415 000
TULOT				0	0	0	0	0	0	0	0
Avustukset				0							
NETTO YHTEENSÄ				3 209 816	10 030 000	12 485 000	12 485 000	0	0	16 825 000	12 415 000